

CORRIGENDUM No: 1

to the

PROCUREMENT NOTICE

Publication Ref: EuropeAid/ 03.05.404-19/2014

Subject: Supply and installation of prefabricated houses

Location – Mladenovac

The following alterations are made to the Procurement Notice:

SVESKA / VOLUME 2 ODLOMAK / SECTION 2

OPŠTI USLOVI ZA UGOVORE O IZVOĐENJU RADOVA KOJE FINANSIRA EU / GENERAL CONDITIONS FOR WORKS CONTRACTS FINANCED BY THE EU SADRŽAJ / CONTENT

UVODNE ODREDBE / PRELIMINARY PROVISIONS	1
Član / Article 1 – Definicije / Definitions	3
Član / Article 2 – Pravna regulativa i jezik ugovora /Law and language of the contract	3
Član / Article 3 – Redosled prioriteta ugovorne dokumentacije / Order of precedence of contract Documents.....	3
Član / Article 4 – Komunikacija / Communications	3
Član / Article 5 –Nadzorni organ i predstavnici nadzornog organa / Supervisor and Supervisor's representative	4
Član / Article 6 –Prenos ugovora / Assignment	5
Član / Article 7 ☐ Podugovaranje / Subcontracting	6
OBAVEZE UGOVARAČA / OBLIGATIONS OF THE CONTRACTING AUTHORITY	7
Član / Article 8 –Obezbeđivanje dokumentacije / Supply of documents	7
Član / Article 9 – Prilaz gradilištu / Access to site	7
Član / Article 10 – Pomoć u vezi lokalnih regulativa / Assistance with local regulations	8
Član / Article 11 – Zakasnela plaćanja osoblju Izvođača / Delayed payments to the Contractor's staff ...	8
OBAVEZE IZVOĐAČA RADOVA / OBLIGATIONS OF THE CONTRACTOR.....	9
Član / Article 12 – Opšte obaveze / General obligations	9
Član / Article 12a – Projektni i građevinski ugovori / Design and build contracts	11
Član / Article 13 ☐ Šef gradilišta / Superintendence of the works	11
Član / Article 14 – Osoblje / Staff	12
Član / Article 15 – Izvršna garancije / Performance guarantee	12
Član / Article 16 – Osiguranje / Insurance	14
Član / Article 17 ☐ Program realizacije zadataka (dinamički plan)/ Programme of implementation of tasks	15
Član / Article 18 – Detaljan pregled cena / Detailed breakdown of prices	16
Član / Article 19 ☐ Crteži Izvođača radova / Contractor's drawings	16

Član / Article 20 – Sadržaj ponuđenih cena / Sufficiency of tender prices	17
Član / Article 21 – Vanredni rizici / Exceptional risks	18
Član / Article 22 – Mere bezbednosti na gradilištu / Safety on sites	19
Član / Article 23 – Osiguranje okolnih objekata / Safeguarding adjacent properties	20
Član / Article 24 – Ometanje saobraćaja / Interference with traffic	20
Član / Article 25 – Kablovi i vodovi / Cables and conduits	20
Član / Article 26 – Postavljanje radova / Setting out	21
Član / Article 27 – Otpadni materijal / Demolished materials	22
Član / Article 28 – Otkrića / Discoveries	22
Član / Article 29 – Privremeni radovi / Temporary works	23
Član / Article 30 – Ispitivanje tla / Soil studies	23
Član / Article 31 – Ugovori koji se preklapaju / Overlapping contracts	24
Član / Article 32 – Patenti i licence / Patents and licenses	24
POČETAK IZVOĐENJA RADOVA I KAŠNENJE/ COMMENCEMENT AND DELAYS	25
Član / Article 33 – Nalog za početak izvođenja radova / Commencement orders	25
Član / Article 34 – Period realizacije zadatka / Period of implementation of tasks	25
Član / Article 35 – Produžetak roka izvođenja radova / Extension of the period of implementation of tasks	25
Član / Article 36 – Kašnjenje u izvođenju radova / Delays in implementation of tasks	26
Član/Article 37–Modifikacije putem administrativnog naloga/Modifications by administrative order	27
Član / Article 38 – Obustava radova / Suspension	29
MATERIJALI I RADNA SNAGA / MATERIALS AND WORKMANSHIP	30
Član / Article 39 – Građevinski dnevnik / Work register	30
Član / Article 40 – Poreklo i kvalitet radova i materijala/ Origin and quality of works and materials penalties	32
Član / Article 41 – Inspekcija i testiranje / Inspection and testing	32
Član / Article 42 – Neprihvatanje radova / Rejection	33
Član / Article 43 – Vlasništvo nad opremom i materijalom/ Ownership of plant and materials	34
PLAĆANJE / PAYMENTS	35
Član / Article 44 – Opšti principi / General principles	35
Član / Article 45 – Ugovori sa privremenom cenom / Provisional price contracts	37
Član / Article 46 – Avansno plaćanje / Pre-financing	37
Član / Article 47 – Retenciona svota / Retention monies	39
Član / Article 48 – Revizija cena / Revision of prices	39
Član / Article 49 – Merenje / Measurement	40
Član / Article 50 – Privremene situacije / Interim payments	41
Član / Article 51 – Okončana situacija / Final statement of account	43
Član / Article 52 – Direktna plaćanja podizvođačima / Direct payments to sub-contractors	44
Član / Article 53 – Zakasnela plaćanja / Delayed payments	45
Član / Article 54 – Plaćanja trećoj strani / Payments to third parties	46
Član / Article 55 – Zahtevi za dodatna plaćanja / Claims for additional payment	46
Član / Article 56 – Krajnji datum / End date	47
PRIMOPREDAJA RADOVA I ODGOVORNOST ZA DEFEKTE / ACCEPTANCE AND DEFECTS LIABILITY	47
Član / Article 57 – Opšti principi / General principles	47
Član / Article 58 – Kontrola radova / Tests on completion	47
Član / Article 59 – Delimično prihvatanje radova / Partial acceptance	48
Član / Article 60 – Privremeno prihvatanje radova / Provisional acceptance	48
Član / Article 61 – Odgovornost za defekte / Defects liability	49
Član / Article 62 – Prijem radova / Final acceptance	51

KRŠENJE UGOVORA I RASKID UGOVORA / BREACH OF CONTRACT AND TERMINATION	52
Član / Article 63 – Kršenje ugovora / Breach of contract	52
Član / Article 64 – Raskid ugovora od strane Ugovarača / Termination by the Contracting Authority ..	52
Član / Article 65 – Raskid ugovora od strane Izvođača / Termination by the Contractor	55
Član / Article 66 – Viša Sila / Force majeure	56
Član / Article 67 – Smrtni slučaj / Decease	57
REŠAVANJE SPOROVA / SETTLEMENT OF DISPUTES	57
Član / Article 68 – Rešavanje spora / Settlement of disputes	57
ETIČKE ODREDBE / FINAL PROVISIONS	58
Član / Article 69 – Etičke odredbe / Ethics clauses	58
Član / Article 70 – Administrativni i finansijski penali / Administrative and financial penalties	60
Član / Article 71 – Provera i revizija od strane Evropske unije / Checks and audits by European Union bodies	61

UVODNE ODREDBE / PRELIMINARY PROVISIONS

Član / Article 1 – Definicije / Definitions

1.1 Definicije termina korišćenih u Opštim uslovima date su u Rečniku pojmova, aneks A1 Praktičnog vodiča za ugovorene procedure za eksterne akcije EU, koji čini sastavni deo ovog ugovora.

The definitions of the terms used throughout this General Conditions are laid down in the "Glossary of terms", annex A1 to the Practical Guide to contract procedures for EC external actions, which forms an integral part of this contract.

1.2 Poglavlja i naslovi u ovim Opštim uslovima neće biti smatrani delom niti uzeti u obzir prilikom interpretacije ugovora.

The headings and titles in these General Conditions shall not be taken as part thereof or be taken into consideration in the interpretation of the contract.

1.3 U situacijama kada kontekst rečenice to dozvoljava, za reči u jednini može se smatrati da podrazumevaju i množinu i obrnuto, kao što se i za reči u muškom rodu može smatrati da podrazumevaju i ženski rod i obrnuto.

Where the context so permits, words in the singular shall be deemed to include the plural and vice versa, and words in the masculine shall be deemed to include the feminine and vice versa.

1.4 Reči koje označavaju osobe ili grupe treba da uključe i firme i kompanije, kao i bilo koje druge organizacije koje imaju pravni karakter.

Words importing persons or parties shall include firms and companies and any organization having legal capacity.

Član / Article 2 – Pravna regulativa i jezik ugovora / Law and language of the contract

2.1. Zakon koji će se primenjivati na Ugovor je zakon države iz koje potiče Ugovarač, izuzev ukoliko Specijalnim Uslovima nije drugačije predviđeno.

The law of the contract shall be the law of the State of the Contracting Authority unless otherwise stated in the Special Conditions.

2.2. U svim slučajevima koji nisu predviđeni ovim Opštim Uslovima primenjivaće se zakon ugovora.

In all matters which are not covered by these General Conditions, the law of the contract shall apply.

2.3. Jezik ugovora i kompletne komunikacije između Izvođača, Ugovarača i Nadzornog organa ili njihovih predstavnika biće kao što je navedeno u Specijalnim uslovima.

The language of the contract and of all communications between the Contractor, Contracting Authority and Supervisor or their representatives shall be as stated in the Special Conditions.

Član / Article 3 – Redosled prioriteta ugovorne dokumentacije / Order of precedence of contract documents

3.1 Redosled prioriteta ugovornih dokumenata definisan je na način naveden u Specijalnim uslovima.

The order of precedence of the contract documents shall be as stated in the Special Conditions.

Član / Article 4 – Komunikacija / Communications

4.1. Ukoliko u Specijalnim uslovima nije drugačije navedeno, komunikacija između Ugovarača i/ili Nadzornog organa sa jedne strane, i Izvođača sa druge strane, biće obavljena putem pošte, telegrama, teleksa, faksa, e-maila ili ličnom isporukom, na odgovarajuće adrese određene od ovih strana u te svrhe.

Unless otherwise specified in the Special Conditions, communications between the Contracting Authority and/or the Supervisor on the one hand, and the Contractor on the other hand, shall be sent by post, cable, telex, facsimile transmission, e-mail or personal delivery, to the appropriate addresses designated by those parties for that purpose

4.2. Ukoliko pošiljaoc traži potvrdu prijema, on takav zahtev mora navesti u svojoj komunikaciji I zahtevaće ovakav dokaz prijema kad god postoji određeni rok za prijem komunikacije. U svakom slučaju, pošiljaoc će preduzeti sve neophodne mere da obezbedi prijem svoje komunikacije.

If the sender requires evidence of receipt, he shall state such requirement in his communication and shall demand such evidence of receipt whenever there is a deadline for the receipt of the communication. In any event, the sender shall take all the necessary measures to ensure receipt of his communication.

4.3. Kada god postoji ugovorna odredba koja je vezana za davanje ili objavljivanje bilo kakvog obaveštenja, saglasnosti, odobrenja, potvrde ili odluke, ukoliko nije drugačije navedeno ovakvo obaveštenje, saglasnost, odobrenje, potvrda ili odluka će biti u pisanoj formi, pri čemu će reči „obavestiti“, „potvrditi“, „odobriti“ ili „odlučiti“ biti na odgovarajući način upotrebljene. Ni jedna ovakva saglasnost, odobrenje, potvrda ili odluka neće biti bezrazložno zadržana ili zakasnela.

Wherever in the contract provision is made for the giving or issue of any notice, consent, approval, certificate or decision, unless otherwise specified such notice, consent, approval, certificate or decision shall be in writing and the words 'notify', 'certify', 'approve' or 'decide' shall be construed accordingly. Any such consent, approval, certificate or decision shall not unreasonably be withheld or delayed.

Član / Article 5 –Nadzorni organ i predstavnici nadzornog organa / Supervisor and Supervisor's representative

5.1. Nadzorni organ treba da sprovodi obaveze navedene u ugovoru. Izuzev u slučajevima kada je to jasno navedeno ugovorom, Nadzorni organ nema ovlašćenje da Izvođača radova oslobodi neke od njegovih ugovornih obaveza.

The Supervisor shall carry out the duties specified in the contract. Except as expressly stated in the contract, the Supervisor shall not have authority to relieve the Contractor of any of his obligations under the contract.

5.2. Nadzorni organ može, s vremena na vreme, zadržavajući krajnju odgovornost, delegirati predstavniku Nadzornog organa bilo koju od svojih poverenih dužnosti i ovlašćenja I može u bilo koje doba da opozove i ukine takvu odluku. Svaki vid ovakve vrste delegiranja ili opoziva treba da bude u pisanoj formi i neće stupiti na snagu ukoliko kopija odluke nije dostavljena Izvođaču radova. Administrativni nalog koji određuje dužnosti, ovlašćenja i identitet predstavnika Nadzornog organa biće izdat u trenutku izdavanja naloga za započinjanje radova. Uloga predstavnika Nadzornog organa biće da nadgleda i proverava radove i testira i pregleda materijale koji se koriste i kvalitet izrade. Ni pod kojim uslovima predstavnik Nadzornog organa neće biti ovlašćen da oslobodi Izvođača njegovih ugovornih obaveza, ili – izuzev u slučajevima kada su izričite instrukcije u tom smislu date u daljem tekstu ili u ugovoru – zahtevati izvođenje radova koji će dovesti do produženja perioda

realizacije zadataka ili dodatnih troškova koji treba da budu isplaćeni od strane Ugovarača, kao ni uvesti izmene u prirodi ili obimu radova.

The Supervisor may, from time to time, while retaining ultimate responsibility, delegate to the Supervisor's representative any of the duties and authority vested in the Supervisor and he may at any time revoke such delegation or replace the representative. Any such delegation, revocation or replacement shall be in writing and shall not take effect until a copy thereof has been delivered to the Contractor. The administrative order which determines the duties, authority and identity of the Supervisor's representative shall be issued at the moment of the commencement order. The role of the Supervisor's representative shall be to supervise and inspect works and to test and examine the materials employed and the quality of workmanship. Under no circumstances will the Supervisor's representative be empowered to relieve the Contractor of its obligations under the contract or – save where express instructions to that effect are given below or in the contract – order works resulting in an extension of the period of implementation of tasks or additional costs to be paid by the Contracting Authority or introduce variants in the nature or scale of the works.

5.3. Svaka komunikacija dostavljena Izvođaču radova od strane predstavnika Nadzornog organa u skladu sa uslovima ovakvog delegiranja imaće isti efekat kao da je data od strane Nadzornog organa, pod uslovom da: a. Propust predstavnika Nadzornog organa da ne odobri bilo kakve radove, material ili mehanizaciju neće dovesti u pitanje ovlašćenje Nadzornog organa da ne odobri takve radove, materijal ili mehanizaciju i da izda uputstva neophodna za popravku istih; b. Nadzorni organ ima potpunu slobodu da poništi ili izmeni sadržaj takve prepiske.

Any communication given by the Supervisor's representative to the Contractor in accordance with the terms of such delegation shall have the same effect as though it had been given by the Supervisor, provided that: (a) any failure on the part of the Supervisor's representative to disapprove any work, materials or plant shall not prejudice the authority of the Supervisor to disapprove such work, materials or plant and to give the instructions necessary for the rectification thereof; (b) the Supervisor shall be at liberty to reverse or vary the contents of such communication.

5.4. Instrukcije i/ili nalozi izdati od strane Nadzornog organa biće u formi administrativnog naloga. Ovakvi nalozi treba da budu datirani, numerisani i zavedeni u Građevinski dnevnik od strane Nadzornog organa, a kopije dostavljene na ruke, ukoliko je to izvodljivo, predstavniku Izvođača radova.

Instructions and/or orders issued by the Supervisor shall be by way of administrative orders. Such orders shall be dated, numbered and entered by the Supervisor in a register, and copies thereof delivered by hand, where appropriate, to the Contractor's representative.

Član / Article 6 –Prenos ugovora / Assignment

6.1 Prenos ugovora će biti važeći jedino u formi pisanog sporazuma kojim Izvođač prenosi svoj ugovor ili neki njegov deo trećoj strani.

An assignment shall be valid only if it is a written agreement by which the Contractor transfers his contract or part thereof to a third party.

6.2 Izvođač neće, bez prethodno dobijene pisane saglasnosti od strane Ugovarača, preneti trećoj strani ugovor ili neki njegov deo, kao ni bilo koju korist ili interes koji iz njega proizilaze, izuzev u sledećim slučajevima: a) naplate, u korist banke Izvođača, za bilo kakvo sadašnje ili buduće novčano zaduženje po ugovoru; ili b) prenos prava Izvođača, na oslobođenje od odgovornosti prema trećem licu, njegovoj osiguravajućoj kući, u situacijama kada osiguravajuća kuća oslobađa Izvođača odgovornosti od gubitka ili duga.

The Contractor may not, without the prior written consent of the Contracting Authority, assign the contract or any part thereof, or any benefit or interest thereunder, except in the following cases: a) a charge, in favour of the Contractor's bankers, of any monies due or to become due under the contract; or b) the assignment to the Contractor's insurers of the Contractor's right to obtain relief against any other person liable in cases where the insurers have discharged the Contractor's loss or liability.

6.3 Odobrenje prenosa ugovora od strane Ugovarača, iz člana 6.2, neće osloboditi Izvođača njegovih ugovornih obaveza za delove ugovora koji su već sprovedeni ili delove koji nisu preneti.

For the purpose of Article 6.2, the approval of an assignment by the Contracting Authority shall not relieve the Contractor of his obligations for the part of the contract already performed or the part not assigned.

6.4 Ukoliko je Izvođač preneo ugovor bez odobrenja, Ugovarač može bez prethodnog zvaničnog obaveštenja primeniti sankcije za kršenje ugovora iz člana 63 i 64.

If the Contractor has assigned his contract without authorisation, the Contracting Authority may, without giving formal notice thereof, apply as of right the sanctions for breach of contract provided for in Article 63 and 64.

6.5 Strana kojoj je ugovor prenet mora zadovoljiti kriterijume podobnosti neophodne za dodelu ugovora i ne može biti ni u jednoj od diskvalifikacionih situacija datih u odeljku 2.3.3 Praktičnog vodiča za ugovorne procedure za eksterne akcije EU.

Assignees must satisfy the eligibility criteria applicable for the award of the contract and they can not be in any of the situations excluding them from participating in contracts which are listed in Section 2.3.3 of the Practical Guide to contract procedure for EU external actions.

Član / Article 7 - Podugovaranje / Subcontracting

7.1 Podugovor će biti važeći samo ako je u formi pisanog sporazuma kojim Izvođač poverava sprovođenje dela svojih ugovornih zadataka trećoj strani.

A subcontract shall be valid only if it is a written agreement by which the Contractor entrusts implementation of a part of the tasks to a third party.

7.2 Izvođač radova neće angažovati podizvođače bez prethodne pisane dozvole dobijene od strane Ugovarača. Ugovarač treba da bude obavešten o elementima ugovora koji se dodeljuju podizvođaču i o identitetu podizvođača. Ugovarač će, uz poštovanje odredbi člana 4.3, u roku od 30 dana od prijema ovog obaveštenja izvestiti Izvođača o svojoj odluci, navodeći svoje razloge u slučaju da dozvola nije data.

The Contractor shall not subcontract without the prior written authorization of the Contracting Authority. The work to be sub-contracted and the identity of the subcontractors shall be notified to the Contracting Authority. The Contracting Authority shall with due regard to the provisions of Article 4.3 within 30 days of receipt of the notification, notify the Contractor of his decision, stating reasons should he withhold such authorization.

7.3 Podizvođači moraju zadovoljiti kriterijume podobnosti neophodne za dodelu ugovora i ne smeju biti ni u jednoj od diskvalifikacionih situacija datih u odeljku 2.3.3. Praktičnog vodiča za ugovorne procedure za eksterne akcije EU.

Subcontractors must satisfy the eligibility criteria applicable for the award of the contract and they can not be in any of the situations excluding them from participating in contracts which are listed in Section 2.3.3 of the Practical Guide to contract procedure for EU external actions.

7.4 U skladu sa članom 52, Ugovarač neće imati nikakve ugovorne odnose sa podizvođačima.

Subject to Article 52, the Contracting Authority shall have no contractual relations with the subcontractors.

7.5 Izvođač radova će biti odgovoran za delovanje, neispunjavanje obaveza i nemar svojih podizvođača i njihovih zastupnika i zaposlenih, na isti način kao da su dela, neispunjavanje obaveza i nemar samog Izvođača, njegovih zastupnika ili zaposlenih. Odobrenje dato od strane Ugovarača za angažovanje podizvođača za bilo koji deo ugovora ili izvođenje bilo koje vrste radova od strane podizvođača neće osloboditi Izvođača radova od njegovih obaveza po ugovoru.

The Contractor shall be responsible for the acts, defaults and negligence of his subcontractors and their agents or employees, as if they were the acts, defaults or negligence of the Contractor, his agents or employees. The approval by the Contracting Authority of the subcontracting of any part of the contract or of the subcontractor to perform any part of the works shall not relieve the Contractor of any of his obligations under the contract.

7.6 U slučaju da je podizvođač prihvatio produženu obavezu koja prevazilazi period garantnog roka određenog ugovorom, u smislu izvedenih radova ili robe, materijala, inventara ili usluga obezbeđenih od strane podizvođača, Izvođač će odmah nakon isteka garantnog perioda Ugovaraču preneti, na njegov zahtev i o njegovom trošku, korist ostvarenu ovakvom obavezom u toku njenog preostalog trajanja.

If a subcontractor has undertaken any continuing obligation extending for a period exceeding that of the warranty period under the contract towards the Contractor in respect of the works executed or the goods, materials, plant or services supplied by the subcontractor, the Contractor shall, at any time after the expiration of the warranty period, transfer immediately to the Contracting Authority, at the Contracting Authority's request and cost, the benefit of such obligation for the unexpired duration thereof.

7.7 Ukoliko Izvođač radova angažuje podizvođača bez prethodno pribavljene dozvole, Ugovarač može, bez zvaničnog obaveštenja, odmah primeniti sankcije za kršenje ugovora objašnjene u članovima 63 i 64.

If the Contractor enters into a subcontract without approval, the Contracting Authority may apply, as of right without giving formal notice thereof, the sanctions for breach of contract provided for in Articles 63 and 64.

7.8 Ukoliko Ugovarač ili Nadzorni organ utvrde da je podizvođač nesposoban za izvršenje svojih dužnosti, Ugovarač ili Nadzorni organ mogu odmah zahtevati od Izvođača da obezbedi kvalifikovanog i podizvođača sa iskustvom kao prihvatljivom zamenom za Ugovarača, ili da nastavi sa realizacijom zadataka samostalno.

If a subcontractor is found by the Contracting Authority or the Supervisor to be incompetent in discharging its duties, the Contracting Authority or the Supervisor may request the Contractor forthwith, either to provide a subcontractor with qualifications and experience acceptable to the Contracting Authority as a replacement, or to resume the implementation of the tasks itself.

OBAVEZE UGOVARAČA / OBLIGATIONS OF THE CONTRACTING AUTHORITY

Član / Article 8 –Obezbeđivanje dokumentacije / Supply of documents

8.1 Izuzev u slučajevima kada je u Specijalnim Uslovima drugačije navedeno, Nadzorni organ će Izvođaču bez naknade obezbediti kopiju crteža pripremljenih za realizaciju zadataka, kao i dve kopije specifikacija i ostalih ugovornih dokumenata, u roku od 30 dana od potpisivanja ugovora. Izvođač radova može kupiti dodatne kopije ovih crteža, specifikacija, i ostale dokumentacije, pod uslovom da su na raspolaganju. Nakon završnog tehničkog prijema Izvođač radova će vratiti Nadzornom organu sve crteže, specifikacije i ostalu ugovornu dokumentaciju.

Save where otherwise provided in the Special Conditions, within 30 days of the signing of the contract, the Supervisor shall provide to the Contractor, free of charge, a copy of the drawings prepared for the implementation of tasks as well as two copies of the specifications and other

contract documents. The Contractor may purchase additional copies of these drawings, specifications and other documents, insofar as they are available. Upon the final acceptance, the Contractor shall return to the Supervisor all drawings, specifications and other contract documents.

8.2 Ukoliko to ugovor ne zahteva, planovi, specifikacije i ostala ugovorna dokumentacija koju je Ugovarač dostavio Izvođaču radova, neće biti korišćena i preneti trećoj strani bez prethodne saglasnosti Ugovarača.

Unless it is necessary for the purposes of the contract, the drawings, specifications and other documents provided by the Contracting Authority shall not be used or communicated to a third party by the Contractor without the prior consent of the Contractor.

8.3 Nadzorni organ će imati ovlašćenje da izda Izvođaču radova administrativni nalog za dodatnu dokumentaciju i uputstva koja su neophodna za pravilno izvršenje ugovora ili sanaciju eventualno nastalih oštećenja.

The Supervisor shall have authority to issue to the Contractor administrative orders incorporating such supplementary documents and instructions as are necessary for the proper execution of the contract and the remedying of any defects therein.

Član / Article 9 – Prilaz gradilištu / Access to site

9.1 Ugovarač treba da u dogledno vreme i u skladu sa napretkom radova, postavi gradilište i osposobi prilaz Izvođaču radova u skladu sa programom realizacije zadataka navedenim u ovim Opštim Uslovima. Izvođač radova treba da omogući ostalim osobama koje su uključene u realizaciju priliku da izvedu svoje radove, kao što je opisano Specijalnim Uslovima ili kako je traženo administrativnim nalogom.

The Contracting Authority shall, in due time and in conformity with the progress of the works, place the site and access thereto at the disposal of the Contractor in accordance with the programme of implementation of tasks referred to in these General Conditions. The Contractor shall afford all reasonable opportunities to other persons concerned for carrying out their work as set out in the Special Conditions or as required by administrative orders.

9.2 Zemljište koje je Ugovarač obezbedio Izvođaču radova ne sme biti korišćeno od strane Izvođača radova u bilo koje druge svrhe osim onih predviđenih ugovorom.

Any land procured for the Contractor by the Contracting Authority shall not be used by the Contractor for purposes other than the implementation of tasks.

9.3 Izvođač radova mora da, tokom korišćenja, održava u dobrom stanju sve objekte i prostorije koji su mu stavljeni na raspolaganje. Izvođač će, ako to zahtevaju Ugovarač ili Nadzorni organ, vratiti prostorije u prvobitno stanje po završetku ugovora, uzimajući u obzir normalnu tekuću amortizaciju.

The Contractor shall preserve any premises placed at his disposal in a good state while he is in occupation and shall, if so required by the Contracting Authority or the Supervisor, restore them to their original state on completion of the contract, taking into account normal wear and tear.

9.4 Izvođač radova neće dobiti nikakvu naknadu za radove na unapređenju uslova koje je izveo na svoju inicijativu.

The Contractor shall not be entitled to any payment for improvements resulting from work carried out on his own initiative.

Član / Article 10 – Pomoć u vezi lokalnih regulativa / Assistance with local regulations

10.1 Izvođač radova može tražiti pomoć Ugovarača u pogledu pribavljanja kopija zakona, regulative i informacija o lokalnim običajima, zahtevima ili pravilnicima zemlje u kojoj se radovi

izvode, a koji mogu uticati na Izvođača u smislu izvršenja njegovih ugovornih obaveza. Ugovarač može Izvođaču obezbediti traženu pomoć na njegov trošak.

The Contractor may request the assistance of the Contracting Authority in obtaining copies of laws, regulations and information on local customs, orders or by-laws of the country where the works are located, which may affect the Contractor in the performance of his obligations under the contract. The Contracting Authority may provide the assistance requested to the Contractor at the Contractor's cost.

10.2 Pod uslovima odredbi zakona i regulative o zapošljavanju strane radne snage države u kojima se izvode radovi, Ugovarač će učiniti sav moguć napor potreban da omogući Izvođaču dobijanje svih potrebnih viza i dozvola, uključujući dozvole za rad i boravak za osoblje čije usluge Ugovarač i Izvođač smatraju neophodnim, kao i boravišne dozvole za njihove porodice.

Subject to the provisions of the laws and regulations on foreign labour of the State in which the works are to be carried out, the Contracting Authority shall make all efforts necessary to facilitate the procurement by the Contractor of all required visas and permits, including work and residence permits, for the personnel whose services the Contractor and the Contracting Authority consider necessary as well as residence permits for their families. .

Član / Article 11 – Zakasnela plaćanja osoblju Izvođača / Delayed payments to the Contractor's staff

U slučajevima zakasnelog plaćanja dnevnica i plata osoblju Izvođača, kao i naknada i doprinosa definisanih zakonom države u kojoj se izvode radovi, Ugovarač može Izvođača obavestiti da u roku od 15 dana od datuma tog obaveštenja namerava da direktno isplati ovakve dnevnice, plate, naknade i doprinose. Ukoliko Izvođač osporava osnov za ovakva plaćanja, on će u roku od ovih 15 dana Ugovaraču dostaviti dopis u kome će navesti razloge. Ukoliko je Ugovarač, razmotrivši ovakav dopis, mišljenja da isplata dnevnica i plata treba da bude obavljena, može platiti ovakve dnevnice, plate, naknade i doprinose iz sume koju treba da isplati Izvođaču. Ukoliko ovo nije moguće, može iz bilo koje garancije obezbeđene u okviru ovih Opštih Uslova povući odgovarajuća sredstva. Bilo koja aktivnost preduzeta od strane Ugovarača po ovom članu ne oslobađa Izvođača obaveza prema svojim zaposlenima, izuzev u meri u kojoj je deo obaveza regulisan ovakvim aktivnostima. Ugovarač ovakvim postupanjem neće preuzeti nikakvu odgovornost za Izvođačeve zaposlene.

Where there is a delay in the payment to the Contractor's employees of wages and salaries owing and of the allowances and contributions laid down by the law of the State in which the works are located, the Contracting Authority may give notice to the Contractor that within 15 days of the notice he intends to pay such wages, salaries, allowances and contributions direct. Should the Contractor contest that such payments are due, he shall make representations to the Contracting Authority with reasons, within the 15 day period. If the Contracting Authority, having considered such representations, is of the opinion that payment of the wages and salaries should be made, it may pay such wages, salaries, allowances and contributions out of amounts due to the Contractor. Failing this, he may obtain a contribution under any of the guarantees provided for in these General Conditions. Any action taken by the Contracting Authority under this Article shall not relieve the Contractor of his obligations to his employees, except to the extent that any obligation may be satisfied by this action. The Contracting Authority shall not assume any responsibility towards the Contractor's employees by this action.

OBAVEZE IZVOĐAČA RADOVA / OBLIGATIONS OF THE CONTRACTOR

Član / Article 12 – Opšte obaveze / General obligations

12.1 Izvođač radova će sa dužnom brižnošću i marljivošću, i u skladu sa odredbama ugovora, izvesti radove u opsegu utvrđenom u ugovoru, i realizovati, završiti i otkloniti sve defekte nastale u toku rada. Izvođač radova treba da obezbedi šefa gradilišta, kadar, materijal, inventar, opremu i sve ostale stvari, bilo privremene ili stalne prirode, neophodne za pripremu, izvođenje i završetak radova i za otklanjanje svih defekata kao što je precizirano, ili može biti logično zaključeno iz ugovora.

The Contractor shall, with due care and diligence, and in accordance with the provisions of the contract, design the works to the extent stated in the contract, and execute, complete and remedy any defects in the works. The Contractor shall provide all superintendence, personnel, materials, plant, equipment and all other items, whether of a temporary or permanent nature required in and for such design, execution, completion and remedying of any defects, insofar as specified in, or can be reasonably inferred from, the contract.

12.2 Izvođač radova treba da preuzme potpunu odgovornost za adekvatnost, stabilnost i bezbednost radova i metoda građenja po ovom ugovoru.

The Contractor shall take full responsibility for the adequacy, stability and safety of all operations and methods of construction under the contract.

12.3 Izvođač radova mora da se u potpunosti pridržava svih administrativnih naloga koji su mu izdati. Kada Izvođač radova smatra da su potraživanja administrativnog naloga prevazišla ovlašćenja Nadzornog organa ili obim ugovora, on će o tome, imajući u vidu vremenska ograničenja, obavestiti Nadzorni organ i izneti svoje razloge, u roku od 30 dana od prijema takvog naloga. Izvršenje administrativnog naloga neće biti obustavljeno zbog ovog obaveštenja.

The Contractor shall comply with any administrative orders given to him. Where the Contractor considers that the requirements of an administrative order go beyond the authority of the Supervisor or of the scope of the contract he shall, on pain of being timebarred, give notice, with reasons, to the Supervisor within 30 days after receipt thereof. Execution of administrative order shall not be suspended because of this notice.

12.4 Izvođač radova mora da poštuje i da se pridržava zakona i svih pravosnažnih regulative države Ugovarača i treba da se postara da njegovi zaposleni, njihovi pratioci i njegovi lokalno zaposleni radnici isto tako poštuju i pridržavaju se svih takvih zakona i regulativa. Izvođač radova treba da osigura Ugovornu stranu od bilo koje tužbe i rasprave koja proistekne iz prekršaja važećih zakona i regulativa načinjenih od strane Izvođača radova, njegovih zaposlenih ili njihovih pratilaca.

The Contractor shall respect and abide by all laws and regulations in force in the State of the Contracting Authority and shall ensure that his personnel, their dependants, and his local employees also respect and abide by all such laws and regulations. The Contractor shall indemnify the Contracting Authority against any claims and proceedings arising from any infringement by the Contractor, his employees and their dependants of such laws and regulations.

12.5 Ukoliko Izvođač radova ili bilo koji od njegovih podizvođača, agenata ili pružalaca usluga ponudi ili se složi da treba da ponudi, ili pruži bilo kojoj osobi mito, poklon, nagradu, napojnicu ili komisiju nagradu kao podsticaj ili nagradu za učinjeno ili obavljeno, a u vezi je sa ovim ugovorom ili bilo kojim drugim ugovorom sklopljenim sa Ugovaračem; takođe za davanje prednosti ili stavljanje u nepovoljan položaj bilo kojoj osobi u vezi ovog ili bilo kog drugog ugovora sklopljenog sa Ugovaračem, Ugovarač može, bez obzira na bilo koja stečena prava Izvođača po osnovu ovog ugovora, raskinuti ugovor u skladu sa važećim odredbama članova 63 i 64.

If the Contractor or any of his sub-contractors, agents or servants offers to give or agrees to offer or to give or gives to any person, any bribe, gift, gratuity or commission as an inducement or reward for doing or forbearing to do any act in relation to the contract or any other contract with

the Contracting Authority; or for showing favour or disfavour to any person in relation to the contract or any other contract with the Contracting Authority, then the Contracting Authority may, without prejudice to any accrued rights of the Contractor under the contract, terminate the contract in which case the provisions of Articles 63 and 64 hereof shall apply.

12.6 Izvođač radova treba da tretira sva dokumenta i primljene informacije u vezi sa ugovorom kao strogo poverljive i neće, izuzev ukoliko to nije neophodno za izvršenje ugovora, objaviti ili razotkriti ni jednu pojedinost ugovora pre prethodno dobijene pisane saglasnosti od strane Ugovarača ili Nadzornog organa koji se prethodno konsultovao sa Ugovaračem. Ako nastane bilo koji nesporazum u pogledu objavljivanja ili otkrivanja informacija u vezi ugovora, odluka koju donese Ugovarač smatraće se finalnom.

The Contractor shall treat all documents and information received in connection with the contract as private and confidential, and shall not, save insofar as may be necessary for the purposes of the execution thereof, publish or disclose any particulars of the contract without the prior consent in writing of the Contracting Authority or the Supervisor after consultation with the Contracting Authority. If any disagreement arises as to the necessity for any publication or disclosure for the purpose of the contract, the decision of the Contracting Authority shall be final.

12.7 Ukoliko Izvođač radova predstavlja zajedničko ulaganje ili konzorcijum dve ili više osoba, sve ovakve osobe treba da budu zajednički i lično odgovorne za ispunjenje uslova ugovora u skladu sa zakonskim regulativama Republike Srbije i na zahtev Ugovarača će odrediti jednu osobu koja će preuzeti ulogu vođe sa ovlašćenjima koja obavezuju zajedničko ulaganje ili konzorcijum. Sastav ili formiranje zajedničkog ulaganja ili konzorcijuma neće biti izmenjeni pre prethodne pisane saglasnosti Ugovarača.

If the Contractor is a joint venture or consortium of two or more persons, all such persons shall be jointly and severally bound to fulfil the terms of the contract according to the law of the State of the Contracting Authority and shall, at the request of the Contracting Authority, designate one of such persons to act as leader with authority to bind the joint venture or consortium. The composition or the constitution of the joint venture or consortium shall not be altered without the prior consent of the Contracting Authority.

12.8 Izuzev u slučajevima kada Evropska komisija zahteva ili se složi drugačije, Izvođač će preuzeti neophodne mere da obezbedi publicitet finansiranja ili sufinansiranja Evropske unije, u skladu sa pravilima objavljenim od strane Komisije u pogledu publiciteta eksternih operacija.

Save where the European Commission requests or agrees otherwise, the Contractor shall take the necessary measures to ensure the visibility of the European Union financing or cofinancing as laid down in the rules published by the Commission on the visibility of external operations.

12.9 Izvođač će poštovati međunarodno prihvaćene osnovne standarde rada, to jest standarde rada Međunarodne organizacije rada, konvencije o slobodi udruživanja I kolektivnih ugovora, eliminacije prinudnog ili obaveznog rada, eliminacije diskriminacije u pogledu zaposlenja i profesije i ukidanja dečjeg rada.

The Contractor shall respect internationally agreed core labour standards, e.g. the ILO core labour standards, conventions on freedom of association and collective bargaining, elimination of forced and compulsory labour, elimination of discrimination in respect of employment and occupation, and the abolition of child labour.

12.10 Sprovođenje ugovora neće rezultirati neobičajenim komercijalnim troškovima. Ukoliko se takvi neobičajeni komercijalni troškovi pojave, ugovor će biti raskinut. Neobičajeni komercijalni troškovi su provizije koje nisu spomenute u ugovoru ili one koje ne proizilaze iz pravilno zaključenog ugovora, provizije koje nisu plaćene za stvarne i legitimne uslug, provizije plaćene primaocu koji nije jasno identifikovan ili provizije plaćene kompaniji koja deluje kao kompanija paravan.

The execution of the contract shall not give rise to unusual commercial expenses. If such unusual commercial expenses emerge, the contract will be terminated. Unusual commercial expenses are commissions not mentioned in the contract or not stemming from a properly concluded contract referring to the contract, commissions not paid in return for any actual and legitimate service, commissions paid to a recipient who is not clearly identified or commission paid to a company which has every appearance of being a front company.

12.11 Sva evidencija treba da bude čuvana u periodu od 7 godina od momenta poslednjeg plaćanja izvršenog pod ovim ugovorom. Nemogućnost da se evidencija sačuva predstavlja kršenje ugovora i može da dovede do raskida ugovora.

Any records must be kept for a 7-year period after the final payment made under the contract. Failure to maintain such records constitutes a breach of contract and may result in the termination of the contract.

Član / Article 12a – Projektni i građevinski ugovori / Design and build contracts

Jedino u slučaju ugovora o projektovanju i gradnji, Izvođač će sprovesti i preuzeti odgovornost za projektovanje radova uz pomoć iskusnih projekatana i uz zadovoljenje kriterijuma postavljenih od strane Ugovarača. On će pripremiti traženu tehničku dokumentaciju u skladu sa odredbama Specijalnih uslova i tehničkim specifikacijama. Ova dokumenta moraju biti predana Nadzornom organu na odobrenje, u skladu sa Specijalnim uslovima, i mogu biti ispravljena o trošku Izvođača kako bi zadovoljila ugovorne zahteve Ugovarača i eliminisala greške, propuste, nejasnoće, nekonzistentnosti i ostale defekte nacрта. Izvođač će obučiti osoblje Ugovarača i predati i ažurirati set detaljne dokumentacij i priručnika za rad i održavanje, u skladu sa Specijalnim uslovima.

For design and build contracts only, the Contractor shall carry out, and assume responsibility for, the design of the works with the help of experienced designers satisfying the criteria laid down by the Contracting Authority. He shall draw up the requisite technical documents according to the provisions laid down in the Special Conditions and technical specifications. These documents must be submitted to the Supervisor for approval, in accordance with the Special Conditions, and may be corrected at the Contractor's expense to satisfy the Contracting Authority's contractual requirements and eliminate errors, omissions, ambiguities, inconsistencies and other drafting defects. The Contractor shall train the Contracting Authority's personnel and deliver and update the set of detailed documents and operating and maintenance manuals, in accordance with the Special Conditions.

Član / Article 13 - Šef gradilišta / Superintendence of the works

13.1 Izvođač radova će sam nadgledati radove ili odrediti šefa gradilišta (predstavnik Izvođača radova) koji će obavljati tu dužnost. Odluka o postavljanju šefa gradilišta mora biti predana Nadzornom organu na odobrenje. Ovo odobrenje može u bilo koje vreme biti povučeno. Ukoliko Nadzorni organ odbije da odobri, ili povuče dato odobrenje za postavljanje šefa gradilišta, on će objasniti razloge svoje odluke, a Izvođač će bez odlaganja predati novu odluku o alternativnom šefu gradilišta. Nadzorni organ komunicira sa Izvođačem preko Šefa gradilišta koji se smatra zvaničnim predstavnikom Izvođača

The Contractor shall himself superintend the works or shall appoint a representative to do so. Such appointment shall be submitted to the Supervisor for approval. The approval may at any time be withdrawn. Should the Supervisor refuse to approve, or withdraw approval of the appointment, he shall set out the grounds on which his decision is based, and the Contractor shall

submit an alternative appointment without delay. The address of the Contractor's representative shall be deemed to be the address for service given by the Contractor.

13.2 Ukoliko Nadzorni organ povuče svoje odobrenje za predstavnika Izvođača radova, Izvođač će, čim to bude izvodljivo, nakon prijema obaveštenja o povlačenju odobrenja ukloniti predstavnika sa mesta izvođenja radova i zameniti ga drugim predstavnikom koji je odobren od strane Nadzornog organa.

If the Supervisor withdraws his approval of the Contractor's representative, the Contractor shall, as soon as is practicable, after receiving notice of such withdrawal, remove the representative from the works and replace him with another representative approved by the Supervisor.

13.3 Predstavnik Izvođača radova će imati potpunu odgovornost i sva ovlašćenja da donese bilo koju odluku neophodnu za izvođenje radova, da prima i izvršava administrativne naloge i da potpiše Građevinski dnevnik naveden u članu 39 ili prilogu, gde je to izvodljivo. U svakom slučaju, Izvođač radova će biti odgovoran da obezbedi zadovoljavajući kvalitet izvedenih radova, kao i da osigura da su specifikacije i administrativni nalozi dosledno ispoštovani od strane njegovih zaposlenih kao i njegovih podizvođača i njihovih radnika.

The Contractor's representative shall have full authority to make any decision necessary for the execution of the works, to receive and carry out administrative orders and to countersign the work register referred to in Article 39 or attachment, where appropriate. In any event, the Contractor shall be responsible for ensuring that the works are carried out satisfactorily including ensuring that the specifications and administrative orders are adhered to by his own employees and by his sub-contractors and their employees.

Član / Article 14 – Osoblje / Staff

14.1 Osoblje koje zapošljava Izvođač mora biti zadovoljavajuće u pogledu broja i omogućavati optimalnu upotrebu ljudskih resursa države u kojoj se radovi izvode. Ovakvi zaposleni moraju imati veštine i iskustvo neophodno da se obezbedi odgovarajući napredak i zadovoljavajuće izvršenje radova. Izvođač će momentalno zameniti sve zaposlene koje je u dopisu naveo Nadzorni organ kao one za koje je verovatno da će ugroziti zadovoljavajuće izvođenje radova, navodeći svoje razloge za to.

The persons employed by the Contractor must be sufficient in number, and permit the optimum use of the human resources of the State in which the works are located. Such employees must have the skills and experience necessary to ensure due progress and satisfactory execution of the works. The Contractor shall immediately replace all employees indicated by the Supervisor, in a letter stating reasons, as likely to jeopardize the satisfactory execution of the works.

14.2 Izvođač će samostalno sprovesti aranžmane za angažovanje svog osoblja i radne snage. Stope nadoknade i opšti uslovi rada, na način definisan zakonima države Ugovarača, će predstavljati minimum uslova za zaposlene na gradilištu.

The Contractor shall make his own arrangements for the engagement of all staff and labour. The rates of remuneration and the general working conditions, as laid down by the law of the State of the Contracting Authority, shall apply as a minimum to employees on the site.

Član / Article 15 – Izvršna garancije / Performance guarantee

15.1 Ukoliko u Specijalnim uslovima nije drugačije navedeno, Izvođač će uz potpisan ugovor Ugovaraču dostaviti i garanciju za potpunu i pravilnu realizaciju ugovora. Vrednost garancije biće usklađena sa navodima iz Specijalnih uslova, a u rasponu od 5 do 10% vrednosti ugovora, uključujući sve sume navedene u aneksima ugovora.

Unless otherwise specified in the Special Condition, the Contractor shall, together with the return of the countersigned contract, furnish to the Contracting Authority a guarantee for the full and proper performance of the contract. The amount of the guarantee shall be as specified in the Special Conditions and shall be in the range of 5 and 10% of the amount of the contract price including any amounts stipulated in addenda to the contract.

15.2 Izvršna garancija će biti zadržana u svrhu plaćanja Ugovaraču po osnovu bilo kojeg vida gubitka koji je uzrokovan nemogućnošću Izvođača radova da u potpunosti i na odgovarajući način ispuni svoje ugovorne obaveze.

The performance guarantee shall be held against payment to the Contracting Authority for any loss resulting from the Contractor's failure to fully and properly perform his obligations under the contract.

15.3 Obrazac Izvršne garancije će biti u formatu datom u ugovoru i može biti u vidu bankovne garancije, bankarske menice, overenog čeka, menice od strane osiguravajuće i/ili garantne kompanije ili neopozivog kreditnog pisma u korist Ugovarača. Ukoliko se obrazac Izvršne garancije izdaje u vidu bankarske garancije, bankovnog čeka, bankarske menice, overenog čeka ili polise, treba da bude izdata od strane banke ili osiguravajućeg društva i/ili garantne kompanije odobrene od strane Ugovarača.

The performance guarantee shall be in the format provided for in the contract and may be provided in the form of a bank guarantee, a banker's draft, a certified cheque, a bond provided by an insurance and/or bonding company, an irrevocable letter of credit or a cash deposit made with the Contracting Authority. If the performance guarantee is to be provided in the form of a bank guarantee, a banker's draft, a certified cheque or a bond, it shall be issued by a bank or bonding and/or insurance company approved by the Contracting Authority.

15.4 Ukoliko u Specijalnim uslovima nije drugačije navedeno, izvršna garancija će biti data u vrsti i proporciji valuta u kojima je plativ originalni ugovor.

Unless stated otherwise in the Special Conditions, the performance guarantee shall be denominated in the types and proportions of currencies in which the original contract is payable.

15.5 Nikakve uplate na račun Izvođača radova neće biti izvršene pre prijema Izvršne garancije. Obrazac Izvršne garancije treba da ostane validan do trenutka potpunog i ispravnog izvršenja ugovora.

No payments shall be made in favour of the Contractor prior to the provision of the guarantee. The guarantee shall continue to remain valid until the contract has been fully and properly implemented.

15.6 U slučaju da u toku izvršenja ugovornih obaveza, fizičko ili pravno lice koje je izdalo izvršnu garanciju nije u mogućnosti da ispuni tu svoju obavezu, garancija će prestati da važi. Ugovarač će Izvođaču dati zvanično obaveštenje da obezbedi novu garanciju, pod istim uslovima kao i prethodnu. Ukoliko Izvođač radova ne obezbedi novu garanciju, Ugovarač može raskinuti ugovor.

During the performance of the contract, if the natural or legal person providing the guarantee is not able to abide by his commitments, the guarantee shall cease to be valid. The Contracting Authority shall give formal notice to the Contractor to provide a new guarantee on the same terms as the previous one. Should the Contractor fail to provide a new guarantee, the Contracting Authority may terminate the contract.

15.7 Ugovarač će zahtevati isplatu novčane sume obezbeđene garancijom i to u visini iznosa za koji je davalac garancije u obavezi pod garancijom, a usled prekršaja ugovora od strane Izvođača, u skladu sa uslovima garancije i do zagarantovane sume. Davalac garancije je u obavezi da bez odlaganja plati ove iznose na zahtev Ugovarača, bez prava ikakvih primedbi iz bilo kojih razloga. Pre bilo kakvih potraživanja po pitanju Izvršne garancije, Ugovarač će obavestiti Izvođača o prirodi prekršaja na osnovu koga se vrši potraživanje.

The Contracting Authority shall demand payment from the guarantor of all sums for which the guarantor is liable under the guarantee due to the Contractor's default under the contract, in accordance with the terms of the guarantee and up to the value thereof. The guarantor shall, without delay, pay those sums upon demand from the Contracting Authority and may not raise any objection for any reason whatsoever. Prior to making any claim under the performance guarantee, the Contracting Authority shall notify the Contractor stating the nature of the default in respect of which the claim is to be made.

15.8 Ukoliko odredbama ugovora nije drugačije naznačeno, Izvršna garancija će biti oslobođena u roku od 45 dana od dana izdavanja potpisanog finalnog izvoda, opisanog u članu 51, u punom iznosu, izuzev iznosa koji su pod procedurom prijateljskog rešavanja spora, arbitražom ili sudskim sporom.

Unless the contract provides otherwise the performance guarantee shall be released within 45 days of the issuing of the signed final statement of account referred to in Article 51, for its total amount except for amounts which are the subject of amicable settlement, arbitration or litigation.

Član / Article 16 – Osiguranje / Insurance

16.1. Izvođač radova treba da obezbedi osiguranje zajednički u svoje ime i u ime Ugovarača protiv bilo koje vrste gubitka ili oštećenja za koje je odgovoran u toku izvođenja ugovora. Ukoliko Specijalnim uslovima nije drugačije predviđeno, ovakva vrsta osiguranja treba da pokriva sledeće: a) radove, zajedno sa materijalom i inventarom za ugradnju, do visine troškova potpune zamene, protiv svih gubitaka ili oštećenja iz bilo kojih razloga izuzev delovanja Više sile ili rizika koji se po ugovoru može pripisati Ugovaraču; b) dodatnu sumu od 15% troškova takve zamene, ili drugačije ako je tako navedeno u Specijalnim uslovima, koja pokriva sve dodatne direktne ili indirektno troškove za nadoknađivanje gubitka ili štete, uključujući i profesionalne honorare i troškove rušenja ili uklanjanja bilo kog dela radova ili ruševina bilo koje prirode; (c) opremu Izvođača radova i ostalu opremu koju je Izvođač radova doneo na gradilište za svotu dovoljnu za njihovu zamenu na gradilištu.

The Contractor shall insure in the joint names of the Contracting Authority and himself against loss or damage for which he is liable under the contract. Such insurance shall, unless the Special Conditions provide otherwise, cover: (a) the works, together with materials and plant for incorporation therein, to the full replacement cost against all loss or damage from whatever cause arising other than from force majeure or risks attributable under the contract to the Contracting Authority; (b) an additional sum of 15% of such replacement cost, or as may be specified in the Special Conditions, to cover any additional costs of and incidental to the rectification of loss or damage including professional fees and the cost of demolishing and removing any part of the works and of removing debris of whatever nature; (c) the Contractor's equipment and other things brought onto the site by the Contractor, for a sum sufficient to provide their replacement at the site

16.2. Izvođač radova može da zameni polisu osiguranja navedenu u članu 16.1 globalnom polisom osiguranja koja pokriva, između ostalog, elemente člana 16.1 (a), (b) i (c). U takvom slučaju, Izvođač radova mora da obavesti osiguravajuću kuću o interesima Ugovarača.

The Contractor may substitute the insurance provided for in Article 16.1 by a global policy of insurance which covers, inter alia, the elements of Article 16.1 (a), (b) and (c). In such case, the Contractor shall notify the insurer of the Contracting Authority's Interest.

16.3. Izvođač radova mora da obezbedi polisu osiguranja koja pokriva njegovu odgovornost za industrijske nesreće i građanske odgovornosti prema svim osobama koje zapošljava na izvođenju radova, prema Ugovaraču i svim zaposlenima Ugovarača, koje mogu nastati kao rezultat izvođenja radova. Ovakva odgovornost će biti neograničena u slučaju ličnih povreda.

The Contractor shall take out insurance covering his liability with regard to industrial accidents and civil liabilities to any person employed by him on the works, to the Contracting Authority and any employee of that authority, arising from the execution of the works. Such liability shall be unlimited in the case of personal injuries.

16.4. Izvođač radova treba da obezbedi polisu osiguranja koja pokriva odgovornost za rizike I građansku odgovornost nastalu kao rezultat njegovog propusta, propusta njegovih pravnih sledbenika ili agenata. Iznos osiguranja u ovakvim slučajevima će biti minimalno onaj naveden u Specijalnim uslovima. Izvođač radova mora da se postara da svi njegovi podizvođači obezbede slične vrste polisa osiguranja.

The Contractor shall take out insurance covering liability with regard to risks and civil liability resulting from an act or omission attributed to him, to his legal successors or agents. Such insurance shall be for at least the amount stated in the Special Conditions. Furthermore, he shall ensure that all his sub-contractors have taken out a similar insurance.

16.5. Sve vrste osiguranja koje su navedene u ovom članu treba da se obezbede u roku od 30 dana od obaveštenja o dodeli Ugovora i treba da se podnesu na odobrenje Ugovaraču. Ovakve polise osiguranja treba važiće od trenutka početka radova i biće na snazi do finalnog prihvatanja radova. Izvođač radova će Ugovaraču na njegov zahtev, ili zahtev Nadzornog organa, bez odlaganja dati na uvid polisu osiguranja i obezbediti dokaz o redovnim uplatama premija osiguranja.

All the insurance referred to in this Article shall be taken out within 30 days of the notification of the award of the contract, and shall be subject to approval by the Contracting Authority. Such insurance shall take effect from the commencement of the works and remain in force until final acceptance of the works. The Contractor shall produce to the Contracting Authority the insurance policy and shall furnish proof of regular payment of premiums without delay whenever he is required to do so by the Contracting Authority or the Supervisor.

16.6. I pored obaveze Izvođača da obezbedi osiguranje u skladu sa članom 16, Izvođač će biti jedini odgovoran i obezbediće Ugovarača i Nadzorni organ protiv svih zahteva trećih strana na ime štete na imovini ili ličnih povreda proisteklih iz izvođenja radova od strane Ugovarača, njegovih podizvođača i zaposlenih koji imaju bilo kakve veze sa izvođenjem radova.

Notwithstanding the obligations of the Contractor to insure in accordance with Article 16, the Contractor shall be solely liable and shall indemnify the Contracting Authority and the Supervisor against any claims for damage to property or personal injuries arising from the execution of the works by the Contractor, his sub-contractors and employees in connection with the works.

Član / Article 17 - Program realizacije zadataka (dinamički plan)/ Programme of implementation of tasks

17.1. Kompletirajući program rada dat kao deo ponude, Izvođač će u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja o dodeli ugovora dostaviti Nadzornom organu program realizacije zadataka, raščlanjen po aktivnostima i mesecima, a uključujući sledeće informacije a) redosled kojim Izvođač radova predlaže izvođenje radova; b) vremenske termine u okviru kojih je potrebno predati i odobriti crteže; c) organizacionu šemu koja sadrži imena, kvalifikacije i radne biografije personala odgovornog za gradilište; d) opšti opis metoda kojima Izvođač predlaže da sprovede radove, uključujući njihov redosled, po mesecima i prirodi posla; e) plan za postavljanje i organizaciju gradilišta I f) ostale detalje i indormacije koje Nadzorni organ može sa razlogom zahtevati.

Completing the work programme given as part of the offer, the Contractor shall within 30 days of receipt of the notification of the award of contract provide the Supervisor with a programme of

implementation of the tasks, broken down by activity and by month and include the following information: (a) the order in which the Contractor proposes to carry out the works; (b) the time limits within which submission and approval of the drawings are required; (c) an organization chart containing the names, qualifications and curricula vitae of the staff responsible for the site, (d) a general description of the method including the sequence, by month and by nature which the Contractor proposes to carry out the works; (e) a plan for the setting out and organization of the site, and (f) such further details and information as the Supervisor may reasonably require.

17.2. Nadzorni organ će vratiti ova dokumenta Izvođaču sa svojim odobrenjem ili svim relevantnim komentarima u okviru 10 dana od njihovog prijema, izuzev u slučajevima kada Nadzorni organ, u okviru pomenutih 10 dana, obavesti Izvođača da želi da organizuje sastanak sa njim. Odobrenje programa od strane Nadzornog organa neće osloboditi Izvođača bilo koje njegove obaveze po ugovoru.

The Supervisor shall return these documents to the Contractor with his approval or any relevant remarks within ten days of receipt, save where the Supervisor, within those ten days, notifies the Contractor of his wish for a meeting. The approval of the programme by the Supervisor shall not relieve the Contractor from any of his obligations under the contract.

17.3. Nikakve materijalne izmene programa izvođenja radova (dinamičkog plana) ne smeju biti načinjene bez odobrenja Nadzornog organa. Ukoliko se ipak desi da se napredovanje radova ne poklapa sa dinamičkim planom, Nadzorni organ može izdati naredbu Izvođaču da isti ispravi i tako ispravljen plan dostavi na odobrenje.

No material alteration to the programme shall be made without the approval of the supervisor. If, however, the progress of the works does not conform to the programme, the Supervisor may instruct the Contractor to revise the programme and submit the revised programme to him for approval.

Član / Article 18 – Detaljan pregled cena / Detailed breakdown of prices

18.1 Ukoliko nije dat u njegovom tenderu i u situacijama kada se pokaže kao neophodno u svrhe realizacije ugovora, Izvođač radova će obezbediti detaljan pregled cena i stopa u roku od ne više od 20 dana nakon izdatog obrazloženog zahteva Nadzornog organa.

If not provided in his tender and where necessary for the purposes of the contract, the Contractor shall provide a detailed breakdown of his rates and prices within no more than 20 days following the Supervisor's reasoned request.

18.2 U roku od 30 dana od datuma obaveštenja o dodeli ugovora, Izvođač radova će obezbediti Nadzornom organu, samo radi njegove informacije, detaljnu procenu toka gotovine, u kvartalnim periodima, za sva plaćanja koja dospevaju Izvođaču u okviru ugovora. Na zahtev Nadzornog organa, Izvođač radova će u narednim periodima dostavljati revidirane kvartalne procene toka gotovine. Razmena ovih informacija neće nametnuti bilo kakvu vrstu odgovornosti Ugovaraču ili Nadzornom organu.

Within 30 days of notification of the award of contract, the Contractor shall provide to the Supervisor for his information only, a detailed cash flow estimate, in quarterly periods, of all payments which may be due to the Contractor under the contract. The Contractor shall subsequently supply revised cash flow estimates at quarterly intervals, if so required by the Supervisor. The communication shall not impose any liability whatsoever on the Contracting Authority or the Supervisor.

Član / Article 19 - Crteži Izvođača radova / Contractor's drawings

19.1. Izvođač radova će Nadzornom organu dostaviti na odobrenje sledeće: a) Crteže, dokumenta, uzorke i/ili modele specificirane u ugovoru u vremenskim okvirima koji su definisani u ugovoru ili dinamičkom planu realizacije zadataka; b) Crteže koje nadzorni organ u razumnom okviru može zahtevati za realizaciju zadataka; c) U slučaju mostova i drugih ojačanih betonskih struktura, Izvođač će obaviti potrebna ispitivanja tla pre početka radova na temeljima. Izvođač mora u triplikatu predati rezultate ovakvih ispitivanja i kalkulacije u vezi temelja Nadzornom organu bar jedan mesec pre početka građevinskih radova u pitanju; d) Izvođač će o svom trošku pripremiti sve planske i građevinske nacрте i ostalu dokumentaciju i objekte neophodne za pravilno izvršenje ugovora, a naročito crteže I planske kalkulacije i nacрте ojačanja za armirane betonske strukture. Izvođač će u triplikatu podneti građevinske, projektne i nacрте armiranih struktura, projektne kalkulacije i sve druge dokumente i objekte za koje mora dobiti odobrenje Nadzornog organa minimum jedan mesec pre početka građevinskih radova u pitanju. U roku od 15 dana od prijema nacрте, projektne kalkulacije, objekata i drugih dokumenata navedenih pod c) i d), Nadzorni organ će ih vratiti Izvođaču bilo sa svojim odobrenjem ili svojim komentarima.

The Contractor shall submit to the Supervisor for approval: (a) such drawings, documents, samples and /or models as may be specified in the contract within the time limits laid down therein or in the programme of implementation of tasks; (b) such drawings as the Supervisor may reasonably require for the implementation of tasks. (c) In the case of bridges and other reinforced concrete structures, the Contractor shall carry out the requisite soil surveys before commencing work on the foundations. The Contractor must submit the results of these surveys and the calculations for the foundations, in triplicate, to the Supervisor at least one month before commencing construction of the works in question. (d) The Contractor shall prepare, at its own expense, all design and construction drawings and other documents and objects necessary for the proper execution of the contract, and in particular drawings and design calculations and the reinforcement drawings for reinforced concrete structures. The Contractor shall submit, in triplicate, construction, design and reinforcement drawings, design calculations and any other documents or objects it is to provide for the Supervisor's approval at least one month before commencing construction of the works in question. Within 15 days of receiving the drawings, design calculations, objects and other documents required under (c) and (d), the Supervisor shall return them to the Contractor with either his endorsement or his remarks.

19.2. Ukoliko Nadzorni organ ne objavi svoju odluku o prihvatanju definisanu u članu 19.1 u roku navedenom u ugovoru ili odobrenom dinamičkom planu, ovakvi crteži, dokumenti, uzorci i modeli smatraće se prihvaćenim nakon isteka ovog roka. Ukoliko nije definisan vremenski rok, oni će se smatrati odobrenim nakon 30 dana od njihovog prijema.

If the Supervisor fails to notify his decision of approval referred to in Article 19.1 within the time limits referred to in the contract or the approved programme of implementation of tasks, such drawings, documents, samples or models shall be deemed to be approved at the end of the time limits specified. If no time limit is specified, they shall be deemed to be approved 30 days after receipt

19.3. Prihvaćeni crteži, dokumenta, uzorci i modeli biće potpisani ili na drugi način označeni od strane Nadzornog organa od njih se može odstupiti isključivo na nalog Nadzornog organa. Bilo koji crtež, dokument, uzorak ili model za koje Nadzorni organ ne izda potvrdu biće odmah modifikovan kako bi se uskladio sa zahtevima Nadzornog organa i bio ponovo predat na usvajanje i odobrenje. U roku od 15 dana od obaveštenja o komentarima Nadzornog organa, Izvođač će izvesti tražene korekcije, prilagođavanja itd. na dokumentima, nacртima, projektne kalkulacijama itd. Izmenjena ili ispravljena dokumenta, nacрти, projektne kalkulacije itd. biće ponovo predate Nadzornom organu na odobrenje po istoj proceduri.

Approved drawings, documents, samples and models shall be signed or otherwise identified by the Supervisor and shall not be departed from except as otherwise instructed by the Supervisor. Any Contractor's drawings, documents, samples or models which the Supervisor fails to approve, shall be forthwith modified to meet the requirements of the Supervisor and resubmitted by the Contractor for approval. Within 15 days of being notified of the Supervisor's remarks, the Contractor shall make the requisite corrections, adjustments etc. to the documents, drawings, design calculations etc. The corrected or adjusted documents, drawings, design calculations etc. shall be resubmitted for the Supervisor's approval under the same procedure

19.4. Izvođač radova je dužan da obezbedi sve dodatne kopije prihvaćenih crteža, u formatu I broju navedenom u ugovoru ili odgovarajućim administrativnim nalogima.

The Contractor shall supply additional copies of approved drawings in the form and number stated in the contract or in subsequent administrative orders.

19.5. Odobrenje crteža, dokumenata, uzoraka ili modela od strane Nadzornog organa neće osloboditi Izvođača radova bilo kojih obaveza na koje se obavezao ugovorom.

The approval of the drawings, documents, samples or models by the Supervisor shall not relieve the Contractor from any of his obligations under the contract.

19.6. Nadzorni organ ima pravo da u svakom razumnom trenutku kontroliše sve ugovorne crteže, dokumenta, uzorke i modele koji su povezani sa ugovorom u prostorijama Izvođača radova.

The Supervisor shall have the right at all reasonable times to inspect all contract drawings, documents, samples or models at the Contractor's premises.

19.7. Pre privremenog prihvatanja radova, Izvođač radova je dužan da obezbedi sve priručnike I uputstva za rad i održavanje, zajedno sa crtežima koji će biti dovoljno detaljni da omoguće Ugovaraču da koristi, održava, prilagođava ili popravlja sve delove radova. Ukoliko nije drugačije navedeno u Specijalnim uslovima, priručnici i crteži će biti na jeziku ugovora. Radovi se neće smatrati završenim za svrhe dobijanja privremenog prihvatanja radova sve dok se svi takvi priručnici i crteži ne dostave Ugovaraču.

Before provisional acceptance of the works, the Contractor shall supply operation and maintenance manuals together with drawings, which shall be in such detail as will enable the Contracting Authority to operate, maintain, adjust and repair all parts of the works. Unless otherwise stated in the Special Conditions, the manuals and drawings shall be in the language of the contract. The works shall not be considered to be completed for the purpose of provisional acceptance until such manuals and drawings have been supplied to the Contracting Authority.

Član / Article 20 – Sadržaj ponuđenih cena / Sufficiency of tender prices

20.1. Smatraće se da je Izvođač radova izvršio pregled lokacije i njene okoline i da je zadovoljan prirodnom izgledom i stanjem zemljišta i donjim slojem tla pre podnošenja tendera. Takođeće se smatrati da je Izvođač radova uzeo u obzir oblik i prirodu lokacije, obim i prirodu poslova i materijala neophodnih za izvršenje radova, načine komunikacije i pristup lokaciji, smeštaj koji mu eventualno može biti potreban i da je u globalu obezbedio za sebe sve neophodne informacije o riziku, nepredvidivim situacijama i svim ostalim okolnostima koje mogu uticati na njegovu ponudu.

The Contractor shall be deemed to have inspected and examined the site and its surroundings and to have satisfied himself before submitting his tender, as to the nature of the ground and sub-soil, and to have taken into account the form and nature of the site, the extent and nature of the work and materials necessary for the completion of the works, the means of communication with and access to the site, the accommodation he may require and in general to have obtained for himself all necessary information as to risks, contingencies and all other circumstances influencing or affecting his tender.

20.2. Smatraće se da je pre podnošenja tendera Izvođač radova proverio i prihvatio ispravnost I odgovarajuću vrednost tendera i cena ponuđenih u predračunu/pregledu paušalne cene, koje će, izuzev ukoliko u ugovoru nije drugačije predviđeno, pokriti sve njegove obaveze povodom ugovora.

The Contractor shall be deemed to have satisfied himself before submitting his tender as to the correctness and sufficiency of the tender and of the rates and prices stated in the bill of quantities or price schedule which shall, except in so far as it is otherwise provided in the contract, cover all his obligations under the contract.

20.3. Kako se smatra da je Izvođač radova odredio svoje cene na osnovu svojih ličnih proračuna, operacija i procena, on će bez dodatnih troškova, izvesti bilo koju vrstu radova koji su predmet bilo koje stavke njegovog tendera, a za koje nije precizirao niti jediničnu cenu niti paušalni iznos. Since the Contractor is deemed to have determined his prices on the basis of his own calculations, operations and estimates, he shall carry out without additional charge any work which is the subject of any item whatsoever in his tender for which he neither indicates a unit price nor a firm sum.

Član / Article 21 – Vanredni rizici / Exceptional risks

21.1. Ukoliko u toku izvođenja radova Izvođač naiđe na neprirodne prepreke ili fizičke uslove koji nisu osnovano mogli biti predviđeni od strane iskusnog Izvođača radova, i ako Izvođač smatra da će iz ovog razloga biti neophodni dodatni troškovi i/ili produženje perioda izvođenja ugovornih radova, on će o tome obavestiti Nadzorni organ u skladu sa članovima 35 i/ili 55. Izvođač će u ovakvom obaveštenju navesti prepreke i/ili fizičke uslove i detaljno objasniti njihove očekivane efekte, mere koje je preduzeo ili namerava da preduzme i dužinu očekivanog zakašnjenja, ili prirodu negativnog uticaja na izvođenje radova.

If during the execution of the works the Contractor encounters artificial obstructions or physical conditions which could not reasonably have been foreseen by an experienced Contractor, and if the Contractor is of the opinion that additional costs will be incurred and/or an extension of the period of implementation of the tasks will be necessary as a result of this, he shall give notice to the Supervisor in accordance with Articles 35 and/or 55. The Contractor shall specify in such notice the artificial obstructions and/or physical conditions, giving details of the anticipated effects thereof, the measures he is taking or intends to take and the extent of the anticipated delay in or interference with the execution of the works.

21.2. Po prijemu obaveštenja Nadzorni organ može između ostalog da: a) zatraži Izvođaču radova da obezbedi procenu troškova mera koje je preduzeo ili koje planira da preduzme; b) odobri mere navedene u Članu 21.2(a) sa ili bez modifikacija c) izda pisana uputstva kako treba postupati u pogledu neprirodnih prepreka ili fizičkih uslova; d) izda nalog za izmenu, suspenziju ili raskid ugovora.

Following receipt of the notice, the Supervisor may inter alia: (a) require the Contractor to provide an estimate of the cost of the measures he is taking or intends to take; (b) approve measures referred to in Article 21.2 (a) with or without modification; (c) give written instructions as to how the artificial obstructions or physical conditions are to be dealt with; (d) order a modification, a suspension, or termination of the contract.

21.3. U meri u kojoj Nadzorni organ odluči da celina ili određeni deo pomenutih prepreka i fizičkih uslova nisu mogli biti osnovano predviđeni od strane iskusnog Izvođača radova, Nadzorni organ će: a) uzeti u obzir svako zakašnjenje koje je pretrpeo Izvođač radova, a koje je nastalo kao rezultat ovakvih prepreka ili uslova, prilikom određivanja bilo kakvog produžetka perioda izvođenja radova na koja Izvođač radova ima pravo po članu 35; i/ili b) u slučaju drugih prepreka i fizičkih uslova, izuzev vremenskih uslova, proračunati dodatna plaćanja na koja

Izvođač i ma pravo u skladu sa članom 55. To the extent that the Supervisor shall decide that the whole or part of the said artificial obstructions or physical conditions could not reasonably have been foreseen by an experienced Contractor, the Supervisor shall: (a) take into account any delay suffered by the Contractor as a result of such obstructions or conditions in determining any extension of the period of implementation of tasks to which the Contractor is entitled under Article 35; and/or (b) in case of artificial obstructions or physical conditions other than weather conditions, determine additional payments due to the Contractor in accordance with Article 55.

21.4. Iz razloga vremenskih uslova, Izvođač neće imati pravo na potraživanja definisana članom 55.

Weather conditions shall not entitle the Contractor to claims under Article 55.

21.5. Ukoliko Nadzorni organ odluči da su neprirodne prepreke ili fizički uslovi, u celini ili nekom njihovom delu, mogli biti osnovano predviđeni od strane iskusnog Izvođača radova, o će što je moguće pre obavestiti Izvođača.

If the Supervisor decides that the artificial obstructions or physical conditions could, in whole or in part, have been reasonably foreseen by an experienced Contractor, he shall so inform the Contractor as soon as practicable.

Član / Article 22 – Mere bezbednosti na gradilištu / Safety on sites

22.1. Izvođač radova ima pravo da zabrani pristup na gradilište svakoj osobi koja nije uključena u izvođenje radova pod ugovorom, sa izuzetkom osoba koje imaju ovlašćenje Nadzornog organa ili predstavnika Ugovarača.

The Contractor shall have the right to forbid access to the site to any person not involved in the performance of the contract, with the exception of persons authorized by the Supervisor or the Contracting Authority.

22.2. Izvođač radova će obezbediti gradilište tokom kompletnog perioda izvođenja radova i biće odgovoran za preduzimanje neophodnih koraka, u interesu njegovih zaposlenih, agenta Ugovarača i trećih lica, da bi sprečio bilo koji gubitak ili nesreću koji mogu nastati prilikom izvođenja radova.

The Contractor shall ensure the safety on sites during the whole period of execution and shall be responsible for taking the necessary steps, in the interests of his employees, agents of the Contracting Authority and third parties, to prevent any loss or accident which may result from carrying out the works.

22.3. Izvođač radova će na svoju sopstvenu odgovornost preduzeti sve bitne korake da obezbedi zaštitu, očuvanje i održavanje postojeće strukture i instalacija. Izvođač se smatra obaveznim da obezbedi i održava o svom trošku kompletno osvetljenje, zaštitu, ogradu i opremu za obezbeđenje koji se pokažu neophodnim za ispravno izvršavanje zadatka ili koje Nadzorni organ osnovano može zahtevati.

The Contractor shall take all essential steps, on his own responsibility and at his expense, to ensure that existing structures and installations are protected, preserved and maintained. He shall be responsible for providing and maintaining at his expense all lighting, protection, fencing and security equipment which proves necessary for the proper implementation of the tasks or which may reasonably be required by the Supervisor.

22.4. Ukoliko se tokom izvođenja radova ukaže potreba urgentnih mera u cilju otklanjanja bilo kakvog rizika za nastanak nesreće ili oštećenja ili da bi se obezbedila sigurnost nakon nesreće ili oštećenja, Nadzorni organ će izdati formalni zahtev Izvođaču radova da uradi ono što je neophodno. Ukoliko Izvođač radova nije voljan ili nije u mogućnosti da preuzme neophodne mere, Nadzorni organ može, do granica u kojima je Izvođač radova odgovoran, da sprovede takve mere o trošku Izvođača radova.

If, during the implementation of the tasks, urgent measures are necessary to obviate any risk of accident or damage or to ensure security following any accident or damage, the Supervisor shall give formal notice to the Contractor to do what is necessary. If the Contractor is unwilling or unable to undertake the necessary measures, the Supervisor may carry out the work at the expense of the Contractor to the extent that the Contractor is liable.

Član / Article 23 – Osiguranje okolnih objekata / Safeguarding adjacent properties

23.1. Na svoju sopstvenu odgovornost i o svom trošku, Izvođač radova će preduzeti sve mere opreza predviđene dobrom građevinskom praksom i preovlađujućim okolnostima, radi očuvanja okolnih objekata i kako bi se izbeglo prouzrokovanje bilo kakvih neuobičajenih poremećaja istih. On his own responsibility and at his expense, the Contractor shall take all the precautions required by good construction practice and by the prevailing circumstances to safeguard adjacent properties and avoid causing any abnormal disturbance therein.

23.2. Izvođač radova treba da osigura Ugovornu stranu od finansijskih posledica svih potraživanja vlasnika okolnih poseda ili stanara u meri u kojoj je Izvođač odgovoran i u kojoj šteta na okolnim objektima nije prouzrokovana rizikom nastalim kao posledica projekta (dizajna) ili metoda izgradnje nametnutih Izvođaču od strane Ugovarača ili Nadzornog organa.

The Contractor shall indemnify the Contracting Authority against the financial consequences of all claims by neighbouring landowners or residents to the extent that the Contractor is liable and to the extent that the damage to adjacent properties is not the result of a hazard created through the design or method of construction imposed by the Contracting Authority or the Supervisor upon the Contractor.

Član / Article 24 – Ometanje saobraćaja / Interference with traffic

24.1. Izvođač radova će obezbediti da radovi i instalacije ne izazivaju štetu ili ometaju saobraćaj na komunikacionim vezama kao što su putevi, pruge, vodeni tokovi i aerodromi, izuzev ukoliko je to odobreno u Specijalnim uslovima. Izvođač treba da posebno vodi računa oko limita u težini i nosivosti kada bira puteve i vozila.

The Contractor shall ensure that the works and installations do not cause damage to, or obstruct traffic on, communication links such as roads, railways, waterways and airports, save as permitted under the Special Conditions. He shall, in particular, take account of weight restrictions when selecting routes and vehicles.

24.2. Svaka specijalna mera koju Izvođač radova smatra neophodnom, koja je navedena u Specijalnim uslovima ili koju zahteva Ugovarač da bi se zaštitili ili ojačali delovi puteva, pruga ili mostova, biće na račun Izvođača, bez obzira na to da li ih on izvodi ili ne. Izvođač će obavestiti Nadzorni organ ukoliko planira da preduzme bilo koju specijalnu meru pre nego što počne sa njenom primenom. Popravka bilo kog oštećenja na putevima, pruzi ili mostovima koje je izazvano transportom materijala, inventara ili opreme treba da bude izvedena o trošku Izvođača radova.

Any special measures which the Contractor considers necessary or which are specified in the Special Conditions or which are required by the Contracting Authority in order to protect or strengthen sections of roads, tracks or bridges, shall be at the expense of the Contractor, whether or not they are carried out by the Contractor. The Contractor shall inform the Supervisor of any special measures he intends to take before carrying them out. The repair of any damage caused to roads, tracks or bridges by the transport of materials, plant or equipment shall be at the expense of the Contractor.

Član / Article 25 – Kablovi i vodovi / Cables and conduits

25.1. Tamo gde tokom izvođenja radova Izvođač naiđe na markere za obeležavanje pravca podzemnih kablova, vodova i instalacija, iste će ostaviti na mestu ili ih privremeno ukloniti ukoliko izvršenje radova to zahteva. Ovakva vrsta radova zahteva prethodno odobrenje od strane Nadzornog organa.

Where, in the course of carrying out the works, the Contractor encounters bench-marks indicating the course of underground cables, conduits and installations, he shall keep such bench-marks in position or replace them, should execution of the works have necessitated their temporary removal. Such related operations require the authorization of the Supervisor.

25.2. Izvođač radova je odgovoran za očuvanje, uklanjanje i vraćanje na mesto, u zavisnosti od konkretnog slučaja, kablova, vodova i instalacija a što je Ugovarač precizirao ugovorom, u okviru ugovorne cene.

The Contractor shall be responsible for the preservation, removal and replacement, as the case may be, of the cables, conduits and installations specified by the Contracting Authority in the contract and for the cost thereof.

25.3. U situacijama kada prisustvo kablova, vodova i instalacija nije precizirano ugovorom, ali se njihovo prisustvo pokaže uvidom u markere i reference na licu mesta, Izvođač radova ima osnovnu dužnost čuvanja istih, kao i obavezu njihovog očuvanja, privremenog uklanjanja i zamene na način sličan onom navedenom u prethodnom paragrafu. U ovakvom slučaju Ugovarač je dužan da nadoknadi troškove Izvođaču radova, u meri u kojoj su ovi radovi neophodni za izvršenje ugovora.

Where the presence of cables, conduits and installations has not been specified in the contract but is revealed by bench-marks and references, the Contractor shall be under a general duty of care and similar obligations regarding preservation, removal and replacement to those set out above. In this case, the Contracting Authority shall compensate him for expenditure, to the extent that such work is necessary for the execution of the contract.

25.4. Obaveza uklanjanja i vraćanja kablova, vodova i instalacija i troškova koji iz toga proizilaze neće biti odgovornost Izvođača radova ukoliko Ugovarač odluči da sam preuzme tu odgovornost. Ovo će biti primenjeno i u slučajevima kada ova obaveza i tako nastali troškovi padaju na specijalizovanu administraciju ili agenta.

However, the obligations to remove and replace cables, conduits and installations and the expenditure resulting therefrom shall not be the responsibility of the Contractor if the Contracting Authority decides to accept that responsibility. The same shall apply where this obligation and the expenditure resulting therefrom devolve upon another specialist administration or an agent.

25.5. U situacijama kada radovi na gradilištu ometaju ili oštećuju sprovođenje komunalnih usluga, Izvođač radova je dužan da o tome odmah u pisanoj formi obavesti Nadzorni organ, dajući mu dovoljno vremena da preduzme odgovarajuće mere koje će omogućiti nastavak normalnog izvođenja radova.

When any work on the site is likely to cause disturbances in or damage to a public utility service, the Contractor shall immediately inform the Supervisor in writing, giving a reasonable period of notice so that suitable measures can be taken in time to allow work to continue normally.

Član / Article 26 – Postavljanje radova / Setting-out

26.1. Izvođač radova je odgovoran za:

- a) ispravno postavljanje radova u vezi sa originalnim oznakama, linijama i referentnim nivoima koje mu je obezbedio Nadzorni organ;
- b) tačnost pozicioniranja, niveliranja, dimenzioniranja i poravnanja svih delova radova; i

c) obezbeđivanje svih neophodnih instrumenata, opreme i radnika u skladu sa predviđenim odgovornostima.

The Contractor shall be responsible for:

(a) the accurate setting-out of the works in relation to original marks, lines and levels of reference given by the Supervisor;

(b) the correctness, of the position, levels, dimensions and alignment of all parts of the works; and

(c) the provision of all necessary instruments, appliances and labour in connection with the foregoing responsibilities.

26.2. Ukoliko se, u bilo koje vreme tokom izvođenja radova, pojavi greška u pozicioniranju, niveliranju, dimenzioniranju i poravnanju bilo kog dela radova, Izvođač radova će na zahtev Nadzornog organa ispraviti ovakve greške o svom trošku i do zadovoljenja zahteva Nadzornog organa, izuzev ukoliko je ovakva greška zasnovana na netačnim podacima koje je obezbedio Nadzorni organ u kom slučaju je Ugovarač odgovoran za troškove popravke.

If, at any time during the execution of the works, any error appears in the position, levels, dimensions or alignment of any part of the works, the Contractor, shall, if the Supervisor so requires, at the Contractor's cost, rectify such error to the satisfaction of the Supervisor, unless such error is based on incorrect data supplied by the Supervisor, in which case the Contracting Authority shall be responsible for the cost of rectification.

26.3. Provera bilo kog postavljanja ili poravnanja ili nivelacije od strane Nadzornog organa neće ni u kom smislu osloboditi Izvođača radova odgovornosti za tačnost ovih operacija. Izvođač radova je dužan da pažljivo zaštititi i sačuva sve markere, žlebove, kočice i ostala sredstva korišćena prilikom postavljanja radova u prostoru.

The checking of any setting-out or of any line or level by the Supervisor shall not in any way relieve the Contractor of his responsibility for the accuracy thereof and the Contractor shall carefully protect and preserve all bench-marks, sight-rails, pegs and other items used in setting-out the works.

Član / Article 27 – Otpadni materijal / Demolished materials

27.1. U slučajevima kada ugovor uključuje i radove na rušenju, ovako dobijeni materijali i delovi postaće vlasništvo Izvođača, izuzev u slučajevima kada je drugačije definisano u Specijalnim uslovima ili zakonskim regulativama Republike Srbije, i u skladu sa članom 28.

Where the contract includes demolition work, materials and articles obtained therefrom shall, unless the Special Conditions and /or the law of the state of the Contracting Authority otherwise provide and subject to the provisions of Article 28, be the property of the Contractor.

27.2. Ukoliko po odredbama Specijalnih uslova Ugovarač zadržava pravo vlasništva nad materijalom ili celinom ili delom artikala dobijenih rušenjem, Izvođač će preduzeti sve potrebne mere predostrožnosti da obezbedi njihovo očuvanje. On će biti odgovoran za bilo kakvo uništenje ili štetu na ovakvim materijalima ili artiklima koje su izazvali on sam ili njegovi agenti.

Should the Special Conditions reserve to the Contracting Authority the right of ownership of materials or all or part of the articles obtained from the demolition work, the Contractor shall take all the necessary precautions to ensure that these are preserved. He shall be liable for any destruction of, or damage to, such materials or articles caused by him or his agents.

27.3. Bez obzira na svrhu u koju Ugovarač namerava da upotrebi materijale ili artikle nad kojima je zadržao pravo vlasništva, sve troškove nastale prilikom njihovog transporta i skladištenja na mestu naznačenom od strane Nadzornog organa, snosiće Izvođač, za prevoz ne duži od 100 metara.

Irrespective of the use to which the Contracting Authority intends to put the materials or articles, in respect of which he reserves the right of ownership, all costs incurred in transporting and storing them and all warehouse charges at the place indicated by the Supervisor shall be borne by the Contractor for any carriage not exceeding 100 meters.

27.4. Izuzev ukoliko u Specijalnim uslovima nije drugačije navedeno, Izvođač radova je dužan da o svom trošku progresivno ukloni šut i ostali otpadni materijal, otpad i ostatke ruševina sa gradilišta.

Save where the Special Conditions provide otherwise, the Contractor shall, at his expense, progressively remove rubble and other demolition materials, rubbish and debris from the site.

Član / Article 28 – Otkrića / Discoveries

28.1. Otkriće bilo koje vrste učinjeno tokom iskopavanja ili radova na rušenju će odmah biti prijavljeno Nadzornom organu. Nadzorni organ će odlučiti kako treba postupiti sa ovakvim otkrićem, uzimajući u obzir zakonske regulative Republike Srbije.

Discoveries of any interest whatsoever made during excavation or demolition work shall be brought immediately to the attention of the Supervisor. The Supervisor shall decide how such discoveries are to be dealt with, taking due account of the Serbian law.

28.2. Predmetne opštine i Republika Srbija zadržavaju pravo vlasništva nad materijalom koji je pronađen tokom iskopavanja ili radova na rušenju na zemljištu koje im pripada, s tim što će Izvođač biti kompenzovan za sve specijalne napore.

Targeted Municipalities and the Republic of Serbia reserve the right of ownership of materials found during the excavation and demolition work carried out on land belonging to him, subject to compensating the Contractor for any special efforts.

28.3. Artefakti, antikviteti, prirodni ili numizmatički predmeti, drugi predmeti od akademskog interesa i značaja, retki predmeti ili predmeti načinjeni od plemenitih metala pronađeni tokom iskopavanja ili radova na rušenju, tretiraće se kao vlasništvo predmetnih opština i Republike Srbije.

Artifacts, antiquities and natural, numismatic, or other objects which are of scientific interest, and also rare objects or objects made of precious metals found during excavation or demolition work shall be the property of the targeted municipalities and Republic of Serbia.

28.4. U slučaju spora, predmetne opštine i Republika Srbija će imati sva ovlašćenja da odlučuju o kvalifikacijama opisanim u članovima 28.1 i 28.3.

In the event of disagreements, the Contracting Authority shall have sole authority to decide as to the qualifications set out in Articles 28.1 and 28.3.

Član / Article 29 – Privremeni radovi / Temporary works

29.1. Izvođač radova je dužan da o svom trošku izvede sve privremene radove koji će omogućiti izvršenje radova. On će Nadzornom organu predati nacрте za privremene radove koje namerava da koristi, kao što su privremene brane, skele i nosači. On treba da uzme u obzir svako zapažanje koje mu je izneo Nadzorni organ, ostajući pri tom u potpunosti odgovoran za ove nacрте.

The Contractor shall carry out at his expense all the temporary works to enable the works to be carried out. He shall submit to the Supervisor the drawings for temporary works which he intends to use, such as cofferdams, scaffolding, trusses and shuttering. He shall take into account any observations made to him by the Supervisor while assuming responsibility for these drawings.

29.2. Tamo gde je projektovanje određenih privremenih radova navedeno u Specijalnim uslovima kao odgovornost Ugovarača, Nadzorni organ će u razumnom roku Izvođaču obezbediti sve neophodne nacрте kako bi omogućio započinjanje privremenih radova u skladu sa njegovim

dinamičkim planom. U ovakvim slučajevima, Ugovarač će biti jedini odgovoran za bezbednost i adekvatnost projekta (dizajna). Međutim, Izvođač će biti odgovoran za pravilnu izgradnju.

Where the design of particular temporary works is specified in the Special Conditions to be the responsibility of the Contracting Authority, the Supervisor shall provide the Contractor with all drawings necessary in reasonable time to enable the Contractor to undertake the temporary works in accordance with his programme. In such cases, the Contracting Authority shall be solely responsible for the safety and adequacy of the design. However, the Contractor shall be responsible for the proper construction.

Član / Article 30 – Ispitivanje tla / Soil studies

U skladu sa Specijalnim uslovima i tehničkim specifikacijama Izvođač će staviti na raspolaganje Nadzornom organu personal i opremu neophodne za izvođenje ovakvih studija koje Nadzorni organ smatra osnovano neophodnim. Izvođaču će biti nadoknađeni stvarni troškovi korišćenog ili obezbeđenog rada i opreme na ovakvom poslu, ukoliko to već nije regulisano ugovorom.

Subject to the Special Conditions and to the technical specifications, the Contractor shall make available to the Supervisor, the personnel and equipment necessary for carrying out any soil survey which the Supervisor considers reasonably necessary. The Contractor shall be compensated for the actual cost of the manpower and equipment used or made available in such work, if not already provided for in the contract.

Član / Article 31 – Ugovori koji se preklapaju / Overlapping contracts

31.1. Izvođač će, u skladu sa zahtevima Nadzornog organa, ostalim izvođačima angažovanim od strane Ugovarača i njihovim radnicima, radnicima Ugovarača, kao i radnicima bilo kog drugog organa vlasti koji mogu biti zaposleni na ili pored gradilišta u svrhe izvođenja radova koji nisu pokriveni ugovorom ili sa bilo kog drugog ugovora koji sprovodi Ugovorna strana a ima veze sa radovima, obezbediti da mogu nesmetano da izvedu svoje radove.

The Contractor shall, in accordance with the requirements of the Supervisor, afford all reasonable opportunities for carrying out their work to any other Contractors employed by the Contracting Authority and their workmen, to the workmen of the Contracting Authority and of any other public authorities who may be employed on or near the site in the execution of any work not included in the contract, or of any contract which the Contracting Authority may enter into in connection with, or ancillary to, the works.

31.2. Ukoliko, međutim, Izvođač radova bilo kom takvom Izvođaču, organu vlasti ili Ugovaraču, na pisani zahtev Nadzornog organa stavi na raspolaganje bilo kakve puteve ili pristup u svrhu održavanja za koje je Izvođač odgovoran, ili ovim licima dozvoli upotrebu svojih privremenih radova, skela ili druge opreme na gradilištu, ili pruži bilo kakvu drugu uslugu koja nije precizirana ugovorom, Ugovarač će Izvođaču platiti na ime ovakvog korišćenja ili usluge one iznose ili odobriti ono produženje roka koji su osnovani, po mišljenju Nadzornog organa.

If, however, the Contractor, on the written request of the Supervisor, makes available to any such Contractor, or public authority, or to the Contracting Authority, any roads or ways for the maintenance of which the Contractor is responsible, or permits the use by any such other persons of the Contractor's temporary works, scaffolding or other equipment on the site, or provides any other service of whatsoever nature, which was not provided for in the contract, the Contracting Authority shall pay to the Contractor in respect of such use or service, such sums and/or grant such extension of time, as shall, in the opinion of the Supervisor, be reasonable.

31.3. Član 31 ni na koji način ne oslobađa Izvođača radova ni jedne od njegovih ugovornih obaveza, niti mu daje pravo na bilo koji vid potraživanja, izuzev onog navedenog u članu 31.2.

The Contractor shall not by reason of Article 31 be relieved of any of his obligations under the contract nor shall he be entitled to any claims other than those provided for in Article 31.2.

31.4. Ni pod kojim okolnostima, poteškoće koje nastanu u toku izvođenja jednog ugovora ne daju mogućnost Izvođaču radova da modifikuje ili produžava izvođenje ostalih ugovora. Na sličan način, Ugovarač ne sme iskoristiti ovakve poteškoće da suspenduje dospela plaćanja po drugom ugovoru.

In no circumstances may difficulties arising with regard to one contract entitle the Contractor to modify or delay implementation of other contracts. Similarly, the Contracting Authority may not take advantage of such difficulties to suspend payments due under another contract.

Član / Article 32 – Patenti i licence / Patents and licenses

Izuzev u slučajevima kada je Specijalnim uslovima drugačije precizirano, Izvođač radova će osigurati Ugovarača i Nadzorni organ protiv bilo kakvih potraživanja koja rezultiraju iz upotrebe precizirane u patentnim ugovorima, licencama, nacrtima, dizajnu, modelu, zaštitnoj i tržišnoj marci, osim ukoliko je ovakav prekršaj nastao iz razloga pridržavanja dizajna ili specifikacije obezbeđenih od strane Ugovarača i/ili Nadzornog organa.

Save where otherwise provided in the Special Conditions, the Contractor shall indemnify the Contracting Authority and the Supervisor against any claim resulting from the use as specified in the contract of patents, licenses, drawings, designs, models, or brand or trade marks, except where such infringement results from compliance with the design or specification provided by the Contracting Authority and /or the Supervisor.

POČETAK IZVOĐENJA RADOVA I KAŠNJENJE/ COMMENCEMENT AND DELAYS

Član / Article 33 – Nalog za početak izvođenja radova / Commencement orders

33.1. Ugovarač će utvrditi fiksni datum početka izvođenja zadatka i o tome obavestiti Izvođača radova bilo u okviru obaveštenja o dodeli ugovora ili administrativnim nalogom koji izdaje Nadzorni organ.

The Contracting Authority shall fix the date on which implementation of the tasks is to commence, and advise the Contractor either in the notification of award of contract or by administrative order issued by the Supervisor.

33.2. Datum početka izvođenja radova biće najkasnije 180 dana od datuma obaveštenja o dodeli ugovora, ukoliko se ugovorne strane nisu drugačije dogovorile.

The date for commencing implementation of the tasks shall be not later than 180 days following notification of award of contract unless agreed otherwise by the parties.

Član / Article 34 – Period realizacije zadataka / Period of implementation of tasks

34.1. Period realizacije zadatka će početi na dan definisan članom 33.1 i biće u saglasnosti sa Specijalnim uslovima, bez uticaja na produžetak trajanja samog perioda, opisanom u Članu 33.

The period of implementation of tasks shall commence on the date fixed in accordance with Article 33.1 and shall be as laid down in the Special Conditions, without prejudice to extensions of the period which may be granted under Article 35.

34.2. Ukoliko je odredbom određen različit period realizacije zadataka za različite lotove, u slučajevima kada je jednom Izvođaču dodeljeno više od jedne particije po ugovoru, periodi realizacije zadataka za zasebne particije se ne sabiraju.

If provision is made for distinct periods of implementation for separate lots, in cases where one Contractor is awarded more than one lot per contract, the periods of implementation for the separate lots will not be accumulated.

Član / Article 35 – Produžetak roka izvođenja radova / Extension of the period of implementation of tasks

35.1. Izvođač radova može zatražiti produžetak roka realizacije zadataka u slučaju kada realizacija njegovih ugovornih obaveza kasni iz jednog od sledećih razloga: a) vanrednih vremenskih uslova;

b) neprirodnih prepreka ili fizičkih uslova koji se osnovano nisu mogli predvideti od strane iskusnog izvođača;

c) administrativnog naloga koji utiče na rok i datum završetka izvođenja radova, izuzev onih koji su dati kao posledica greške Izvođača radova;

d) nemogućnosti Ugovarača da ispuni svoje ugovorne obaveze;

e) bilo kog vida obustave radova koji nije prouzrokovan greškom Izvođača radova;

f) Više sile;

g) ostalih uzroka iznetih u Opštim Uslovima, a koji nisu nastali kao rezultat greške Izvođača radova.

The Contractor may request an extension to the period of implementation of tasks if he is or will be delayed in completing the contract by any of the following causes:

(a) exceptional weather conditions in the State of the Contracting Authority;

(b) artificial obstructions or physical conditions which could not reasonably have been foreseen by an experienced Contractor;

(c) administrative orders affecting the date of completion other than those arising from the Contractor's default;

(d) failure of the Contracting Authority to fulfil his obligations under the contract;

(e) any suspension of the works which is not due to the Contractor's default;

(f) force majeure;

(g) any other causes referred to in these General Conditions which are not due to the Contractor's default

35.2. Izvođač će, u roku od 15 dana od saznanja da može doći do kašnjenja, obavestiti Nadzorni organ o svojoj nameri da dostavi zahtev za produženje roka realizacije zadataka na koji smatra da ima pravo. On će, takođe, ukoliko nije napravio drugačiji dogovor sa Nadzornim organom, u roku od 30 dana od ovog obaveštenja Nadzornom organu ispostaviti kompletan i detaljan prikaz elemenata zahteva, kako bi pomenuti zahtev mogao biti ispitan.

The Contractor shall, within 15 days of becoming aware that delay may occur, notify the Supervisor of his intention to make a request for extension of the period of implementation of tasks to which he may consider himself entitled, and shall, unless otherwise agreed between the Contractor and the Supervisor, within 30 days from the notification deliver to the Supervisor full and detailed particulars of the request, in order that such request may be investigated at the time.

35.3. U roku od 30 dana od prijema Izvođačevog pregleda elemenata zahteva, Nadzorni organ će, nakon odgovarajućih konsultacija sa Ugovaračem i ukoliko je to prikladno i sa Izvođačem, putem pisanog obaveštenja Izvođaču odobriti ovakvo produženje perioda realizacije zadataka ukoliko je ono opravdano, ili obavestiti Izvođača da nema pravo na produženje perioda.

Within 30 days from receipt of the Contractor's detailed particulars of the request, the Supervisor shall, by written notice to the Contractor after due consultation with the Contracting Authority and, where appropriate, the Contractor, grant such extension of the period of implementation of tasks as may be justified, either prospectively or retrospectively, or inform the Contractor that he is not entitled to an extension.

Član / Article 36 – Kašnjenje u izvođenju radova / Delays in implementation of tasks

36.1. Ukoliko Izvođač ne izvrši radove u okviru vremenskog roka/rokova koji su predviđeni ugovorom, Ugovarač će bez formalnog upozorenja i bez odustajanja od ostalih svojih pravnih sredstava predviđenih ugovorom, steći pravo na naknadu štete za svaki dan ili deo dana koji protekne od kraja perioda predviđenog za realizaciju zadataka ili produženog perioda realizacije zadataka definisanog članom 35 i stvarnog datuma završetka, po tarifi i do maksimalnog iznosa predviđenog Specijalnim uslovima. Ukoliko su radovi bili predmet parcijalnog prijema u skladu sa članom 59, naknada štete naznačena u Specijalnim uslovima može biti umanjena u proporciji vrednosti izvršenih radova u odnosu na kompletne radove.

If the Contractor fails to complete the works within the time period(s) specified in the contract the Contracting Authority shall, without formal notice and without prejudice to his other remedies under the contract be entitled to liquidated damages for every day or part thereof which shall elapse between the end of the period specified for implementation of tasks or extended period of implementation of tasks under Article 35 and the actual date of completion, at the rate and up to the maximum amount specified in the Special Conditions. If the works have been the subject of partial acceptance in accordance with Article 59, the liquidated damages specified in the Special Conditions may be reduced in the proportion which the value of the accepted part bears to the value of the whole of the works.

36.2. Ukoliko Ugovarač polaže maksimalna prava definisana Članom 36.1, on može nakon dostavljanja upozorenja Izvođaču radova da:

- a) iskoristi Izvršnu garanciju; i/ili
- b) raskine Ugovor; i
- c) sklopi Ugovor sa trećom stranom na račun Izvođača radova za vrednost ostatka radova.

If the Contracting Authority has become entitled to the maximum claim under Article 36.1 he may, after giving notice to the Contractor:

- (a) seize the performance guarantee; and /or
- (b) terminate the contract; and
- (c) enter into a contract with a third party at the Contractor's cost for the provision of the balance of the works

Član / Article 37 – Modifikacije putem administrativnog naloga / Modifications by administrative order

37.1. Nadzorni organ će imati ovlašćenje da naloži bilo kakvu modifikaciju na bilo kom delu radova neophodnu za pravilno izvršenje i/ili funkcionisanje radova. Ovakve modifikacije se mogu sastojati od dodataka, izostavljanja, zamene, promena u kvalitetu, količini, obliku, karakteru, vrsti, poziciji, dimenziji, nivou ili liniji i promenama u preciziranom redosledu, metodama i vremenskom rasporedu izvođenja radova. Ni jedan nalog za modifikaciju neće imati efekat poništavanja ugovora, ali će se finansijski efekat ovakvih modifikacija valorizovati na način objašnjen u članovima 37.5 i 37.7.

The Supervisor shall have power to order any modification to any part of the works necessary for the proper completion and /or functioning of the works. Such modifications may include

additions, omissions, substitutions, changes in quality, quantity, form, character, kind, position, dimension, level or line and changes in the specified sequence, method or timing of execution of the works. No order for a modification shall have the effect of invalidating the contract, but the financial effect, if any, of all such modifications shall be valued in accordance with Articles 37.5 and 37.7.

37.2. Svi administrativni nalozi biće dati u pisanom obliku, pri čemu se podrazumeva da:

- a) ako iz bilo kojih razloga Nadzorni organ smatra da je neophodno da nalog iznese usmeno, on će ga potvrditi i pisanim putem, odnosno administrativnim nalogom čim pre to bude moguće;
- b) ukoliko Izvođač radova potvrdi u pisanoj formi usmeni nalog izdat u smislu Člana 37.2(a) i ukoliko ta potvrda nije osporena od strane Nadzornog organa takođe u pisanoj formi, smatraće se da je dat administrativni nalog za izvršenje modifikacija.

All administrative order shall be issued in writing, it being understood that: (a) if for any reason, the Supervisor shall find it necessary to give an order orally, he shall as soon as possible thereafter confirm the order by an administrative order;

(b) if the Contractor shall confirm in writing an oral order given for the purpose of Article 37.2 (a) and the confirmation shall not be contradicted in writing forthwith by the Supervisor, an administrative order shall be deemed to have been issued for the modification

Administrativni nalog za modifikaciju neće biti potreban u slučaju povećanja ili smanjenja kvantiteta bilo kojih radova, u slučajevima kada su ovakav porast ili smanjenje rezultat činjenice da kvantitet prevazilazi ili je manji od onog koji je naveden u predračunu ili pregledu paušalne cene, a iz razloga merenja navedenih u članu 49.

An administrative order for modification shall not be required for increase or decrease in the quantity of any work where such increase or decrease is the result of the quantity exceeding or being less than that stated in the bill of quantities or price schedule, as the result of measurement laid down in article 49.

37.3. Izuzev u situacijama navedenim u članu 37.2, pre izdavanja bilo kakvog administrativnog naloga za modifikaciju, Nadzorni organ će obavestiti Izvođača o prirodi i formi ovakve modifikacije. Izvođač radova treba da što je brže moguće, nakon prijema ovakvog obaveštenja, podnese Nadzornom organu predlog koji sadrži sledeće:

- a) opis zadataka, ako postoji, koji će se izvesti ili mera koje će se preduzeti i dinamički plan njihove realizacije; i
- b) svaku neophodnu modifikaciju dinamičkog plana izvođenja radova ili bilo kojih ugovornih obaveza Izvođača; i
- c) sve promene i prilagođavanja ugovorne cene u skladu sa pravilima opisanim u Članu 37.

Save as provided by Article 37.2 prior to any administrative order for modification, the Supervisor shall notify the Contractor of the nature and form of such modification. As soon as possible, after receiving such notice, the Contractor shall submit to the Supervisor a proposal containing:

- (a) a description of the tasks, if any, to be implemented or the measures to be taken and a programme for execution; and
- (b) any necessary modifications to the programme of implementation of tasks or to any of the Contractor's obligations under the contract; and
- (c) any adjustment to the contract price in accordance with the rules as set out in Article 37.

37.4. Nakon prijema predloga Izvođača, definisanog u članu 37.3, Nadzorni organ će posle odgovarajućih konsultacija sa Ugovaračem i, ukoliko je to primereno i Izvođačem, u što kraćem roku odlučiti da li će ili ne modifikacija biti izvedena. Ukoliko Nadzorni organ odluči da modifikacija treba da se izvede, on će izdati administrativni nalog u kome se iznosi da će modifikacija biti izvršena po ceni i pod uslovima datim u predatom nalogu Izvođača radova opisanom u članu 37.3 ili kako je modifikovao Nadzorni organ u skladu sa Članom 37.5.

Following the receipt of the Contractor's submission referred to in Article 37.3, the Supervisor shall, after due consultation with the Contracting Authority and, where appropriate, the Contractor, decide as soon as possible whether or not the modification shall be carried out. If the Supervisor decides that the modification shall be carried out he shall issue the administrative order stating that the modification shall be carried out at the prices and under the conditions given in the Contractor's submission referred to in Article 37.3 or as modified by the Supervisor in accordance with Article 37.5.

37.5. Cene svih modifikacija koje je naložio Nadzorni organ u skladu sa Članovima 37.2 i 37.4 treba da budu utvrđene od strane Nadzornog organa u skladu sa sledećim principima:

a) kada su radovi sličnog karaktera i kada su izvedeni u sličnim uslovima kao radovi za koje je data cena u predmeru i predračunu ili u pregledu paušalne cene, cene modifikacija će biti vrednovane po tarifama i cenama koje su tu navedene;

b) kada radovi nisu sličnog karaktera ili nisu izvedeni u sličnim uslovima, tarife i cene iz ugovora će se iskoristiti kao osnova za vrednovanje u razumnim razmerama, a ukoliko to nije moguće Nadzorni organ će izvršiti fer valorizaciju;

c) ako su priroda ili vrednost bilo koje modifikacije u poređenju sa prirodom ili vrednošću kompletnog ugovora ili bilo kog njegovog dela po mišljenju Nadzornog organa takvi da ni jedna od tarifa ili cena iz ugovora za bilo koju vrstu radova nije razumna u smislu ovakve modifikacije, u tom slučaju će Nadzorni organ odrediti odgovarajuću i razumnu tarifu ili cenu uzimajući u obzir date okolnosti;

d) ako je učinjena modifikacija neophodna usled propusta ili kršenja ugovora od strane Izvođača radova, svaki dodatni trošak koji se pripisuje ovakvom vidu modifikacije snosiće Izvođač.

The prices for all modifications ordered by the Supervisor in accordance with Article 37.2 and 37.4 shall be ascertained by the Supervisor in accordance with the following principles:

(a) where work is of similar character and executed under similar conditions to work priced in the bill of quantities or price schedule it shall be valued at such rates and prices contained therein;

(b) where work is not of a similar character or is not executed under similar conditions, the rates and prices in the contract shall be used as the basis for valuation so far as is reasonable, failing which, as fair valuation shall be made by the Supervisor;

(c) if the nature or amount of any modification relative to the nature or amount of the whole of the contract or to any part thereof shall be such that in the opinion of the Supervisor any rate or price contained in the contract for any item of work is by reason of such modification rendered unreasonable, then the Supervisor shall fix such rate or price as in the circumstances he shall think reasonable and proper;

(d) where a modification is necessitated by default or breach of contract by the Contractor, any additional cost attributable to such modification shall be borne by the Contractor.

37.6. Po prijemu administrativnog naloga kojim se traži modifikacija, Izvođač će početi sa izvođenjem modifikacija i ovim Opštim uslovima će biti obavezan da to učini, na isti način kao da je tražena modifikacija navedena u ugovoru. Radovi ne smeju kasniti u očekivanju dozvole produžetka vremena za završetak, niti prilagođavanja ugovorne cene. U situacijama kada nalog za modifikaciju prethodi prilagođavanju ugovorne cene Izvođač će voditi evidenciju troškova nastalih preduzimanjem modifikacije i vremena koje je na to utrošeno. Ovakva evidencija će biti na raspolaganju za inspekciju Nadzornom organu u svako razumno vreme.

On receipt of the administrative order requesting the modification, the Contractor shall proceed to carry out the modification and be bound by these General Conditions in so doing as if such modification were stated in the contract. The works shall not be delayed pending the granting of any extension of time for completion or adjustment to the contract price. Where the order for a modification precedes the adjustment to the contract price, the Contractor shall keep records of

the costs of undertaking the modification and of time expended thereon. Such records shall be open to inspection by the Supervisor at all reasonable times.

37.7. U slučajevima kada prilikom privremenog prijema radova povećanje ili smanjenje ukupne vrednosti radova, prouzrokovano administrativnim nalogom ili usled nekih drugih okolnosti koje nisu izazvane prekršajem Izvođača, prelazi 15% inicijalne ugovorne cene (ili cene izmenjene aneksom), Nadzorni organ će nakon konsultacija sa Ugovaračem I Izvođačem utvrditi sva povećanja ili smanjenja ugovorne cene nastala kao posledica primene člana 37.5. Ovako utvrđena suma biće zasnovana na vrednosti za koju porast ili smanjenje vrednosti radova prelazi 15%. O ovoj sumi će Nadzorni organ obavestiti Ugovarača i Izvođača i ugovorna cena će biti u skladu sa tim izmenjena.

Where on provisional acceptance an increase or reduction in the total value of the works resulting from an administrative order, or from some other circumstance which is not caused by the Contractor's default, exceeds 15% of the initial contract price (or as modified by addendum), the Supervisor shall, after consultation with the Contracting Authority and the Contractor determine any additions to or reduction from the contract price as a consequence of the application of Article 37.5. The sum so determined shall be based on the amount by which the increase or decrease in value of the works exceeds 15%. The sum shall be notified by the Supervisor to the Contracting Authority and the Contractor and the contract price adjusted accordingly.

37.8. Ugovorne modifikacije koje nisu pokriveno administrativnim nalogom moraju biti formalizovane kroz aneks ugovora koji potpisuju sve ugovorne strane. Izvođač radova treba da obavesti Ugovarača u pisanoj formi o svakoj eventualnoj promeni adrese ili bankovnog računa. Sve modifikacije ugovora moraju poštovati osnovne principe definisane u Praktičnom vodiču za ugovorne procedure za eksterne akcije EU.

Contract modifications not covered by an administrative order must be formalized through an addendum to the contract signed by all parties. Changes of address or bank account may simply be notified in writing by the Contractor to the Contracting Authority. All contract modifications have to respect the general principles defined in the Practical Guide to contract procedures for EU external actions.

Član / Article 38 – Obustava radova / Suspension

38.1. Izvođač će, na nalog Nadzornog organa, obustaviti radove ili bilo koji njihov deo na vremenski period i na način koji Nadzorni organ smatra neophodnim.

The Contractor shall, on the order of the Supervisor, suspend the progress of the works or any part thereof for such time or times and in such manner as the Supervisor may consider necessary.

38.2. Tokom perioda obustave radova, Izvođač će preduzeti takve zaštitne mere koje se smatraju neophodnim za osiguranje bezbednosti izvedenih radova, mehanizacije, opreme i gradilišta od svakog vida propadanja, gubitka ili oštećenja. Dodatni troškovi koji su nastali u vezi sa ovakvim merama zaštite biće dodati na cenu ugovora, izuzev ukoliko je obustava radova:

- a) drugačije definisana u ugovoru; ili
- b) neophodna usled nekog prekršaja Izvođača radova; ili
- c) neophodna usled normalnih vremenskih uslova na gradilištu; ili
- d) neophodna za obezbeđivanje sigurnosti ili pravilno izvršenje radova, pod uslovom da ovakva neophodnost nije nastala kao rezultat bilo kog čina ili prekršaja od strane Nadzornog organa ili Ugovarača ili kao rezultat bilo kog vanrednog rizika navedenog u Članu 21.

During the period of suspension, the Contractor shall take such protective measures as may be necessary to safeguard the works, plant, equipment and site against any deterioration, loss or damage. Additional expenses incurred in connection with such protective measures shall be added to the contract price, unless such suspension is:

- (a) otherwise provided for in the contract; or
- (b) necessary by reason of some default of the Contractor; or
- (c) necessary by reason of normal climatic conditions on site; or
- (d) necessary for the safety or the proper execution of the works or any part thereof insofar as such necessity does not arise from any act or default by the Supervisor or the Contracting Authority or from any of the exceptional risks referred to in Article 21.

38.3. Izvođač radova neće imati pravo na ovakve dodatke na ugovornu cenu ukoliko ne obavesti Nadzorni organ o svojim namerama da ih potražuje, u roku od 30 dana od prijema naloga da obustavi radove.

The Contractor shall not be entitled to such additions to the contract price unless he notifies the Supervisor, within 30 days after receipt of the order to suspend the works, of his intention to make a claim for them.

38.4. Nadzorni organ, nakon konsultacija sa Ugovaračem i Izvođačem radova, treba u pogledu ovakvog zahteva Izvođača, da odredi ovakva dodatna plaćanja i/ili produžetak perioda izvođenja radova koji su fer i opravdani.

The Supervisor, after consultation with the Contracting Authority and the Contractor, shall determine such extra payment and/or extension of the period of performance to be made to the Contractor in respect of such claim as shall, in the opinion of the Supervisor, be fair and reasonable.

38.5. Ukoliko period obustave radova pređe 180 dana, i ako ta obustava radova nije nastala kao rezultat greške i propusta Izvođača radova, Izvođač može da, putem obaveštenja upućenog Ugovaraču i Nadzornom organu, zatraži dozvolu za ponovni početak radova u roku od 30 dana ili raskid ugovora.

If the period of suspension exceeds 180 days and the suspension is not due to the Contractor's default, the Contractor may, by notice to the Supervisor, request permission to proceed within 30 days or terminate the contract.

38.6. Ako su postupak dodele ili realizacija ugovora poništeni zbog znatnih grešaka ili nepravilnosti ili prevare, Ugovarač će prekinuti sprovođenje ugovora. Ako se te greške, nepravilnosti ili prevara pripišu Izvođaču, Ugovarač može da odbije da izvrši plaćanje ili može da povрати novac koji je već isplaćen, u srazmeri sa ozbiljnošću greške, nepravilnosti ili prevare. Ugovarač može da obustavi plaćanje u slučajevima kada se sumnja ili su utvrđene greške, nepravilnosti ili prevara koju je počinio Izvođač pri izvršenju drugog ugovora koji se finansira iz budžeta Evropske unije, a što će verovatno uticati na izvršenje ovog ugovora

Where the award procedure or implementation of the contract is vitiated by substantial errors or irregularities or by suspected or proven fraud, the payments and/or implementation of the contract shall be suspended. Where such errors, irregularities or fraud are attributable to the Contractor, the Contracting Authority may also refuse to make payments or may recover monies already paid, in proportion to the seriousness of the errors, irregularities or fraud. The payments may also be suspended in cases where there are suspected or established errors, irregularities or fraud committed by the Contractor in the performance of another contract funded by the general budget of the European Union, which are likely to affect the performance of the present contract.

MATERIJALI I RADNA SNAGA / MATERIALS AND WORKMANSHIP

Član / Article 39 – Građevinski dnevnik / Work register

39.1. Građevinski dnevnik se čuva na gradilištu od strane Nadzornog organa, ukoliko nije drugačije određeno u Specijalnim uslovima, koji treba da unese bar sledeće informacije:

a) o vremenskim uslovima, prekidima radova zbog nepovoljnih vremenskih uslova, radno vreme, broj i vrsta radne snage na gradilištu, nabavljenog materijala, opreme koja se koristi, neispravne opreme, testove izvršene „in situ“, dobijene uzorke, nepredviđene okolnosti, kao i naloge izdate Izvođaču radova;

b) detaljne izveštaje o kvalitetu i kvantitetu elemenata izvršenih radova i iskorišćeni i isporučeni nabavljeni materijali, a koji se mogu proveriti na gradilištu i koji su relevantni prilikom obračuna isplate Izvođaču.

A work register shall, unless otherwise provided by the Special Conditions, be kept on the site by the Supervisor, who shall enter in it at least the following information:

(a) the weather conditions, interruptions of work owing to inclement weather, hours of work, number and type of workmen employed on the site, materials supplied, equipment in use, equipment not in working order, tests carried out in situ, samples dispatched, unforeseen circumstances, as well as orders given to the Contractor;

(b) detailed statements of all the quantitative and qualitative elements of the work done and the supplies delivered and used, capable of being checked on the site and relevant in calculating payments to be made to the Contractor.

39.2. Izveštaji će činiti sastavni deo Građevinskog dnevnika ali mogu i da, u slučajevima kada je to izvodljivo, budu zabeleženi u posebnim dokumentima. Tehnička pravila za sastavljanje Izveštaja biće navedena u Specijalnim uslovima.

The statements shall form an integral part of the work register but may, where appropriate, be recorded in separate documents. The technical rules for drawing up the statements shall be as set out in the Special Conditions.

39.3. Izvođač radova će obezbediti da su izveštaji urađeni u pravo vreme i u skladu sa Specijalnim uslovima i u saglasnosti sa radovima, uslugama i obezbeđenim materijalnim sredstvima koji se ne mogu izmeriti ili proceniti naknadno. Ukoliko ne uspe da obezbedi ovakve uslove, treba da prihvati odluke Nadzornog organa sem ukoliko, o svom trošku, ne obezbedi dokaze za suprotno.

The Contractor shall ensure that statements are drawn up, in good time and in accordance with the Special Conditions, in respect of work, services and supplies which cannot be measured or verified subsequently; failing this, he shall accept the decisions of the Supervisor, unless, at his own expense, he provides evidence to the contrary.

39.4. Podaci koji su uneti u Građevinski dnevnik kao progres radova, biće potpisani od strane Nadzornog organa i potvrđeni potpisom Izvođača ili njegovog predstavnika. Ukoliko Izvođač radova ima primedbe, on će u roku od 15 dana od datuma kada su uneti podatak ili izjava koji se osporavaju, izneti svoje viđenje Nadzornom organu. Ukoliko u ovom periodu ne potpiše ili ne iznese svoje stavove smatraće se da je saglasan sa podacima koji su uneti. Izvođač može pregledati Građevinski dnevnik u bilo koje vreme i može da, bez uklanjanja dokumenata, uradi sam ili naloži da mu se napravi kopija unosa podataka za koje smatra da su mu neophodni.

Entries made in the work register as work progresses shall be signed by the Supervisor and countersigned by the Contractor or his representative. If the Contractor objects, he shall communicate his views to the Supervisor within 15 days following the date on which the entry or the statements objected to are recorded. Should he fail to countersign or to submit his views within the period allowed, the Contractor shall be deemed to agree with the notes shown in the register. The Contractor may examine the work register at any time and may, without removing the document, make or receive a copy of entries which he considers necessary for his own information.

39.5. Izvođač radova će na zahtev, obezbediti Nadzornom organu informaciju neophodnu za ispravno vođenje Građevinskog dnevnika.

The Contractor shall, on request, provide the Supervisor with the information needed to keep the work register in good order.

Član / Article 40 – Poreklo i kvalitet radova i materijala/ Origin and quality of works and materials penalties

40.1. Sva roba nabavljena pod ovim ugovorom treba voditi poreklo iz zemlja navedenih u Specijalnim uslovima.

All goods purchased under the contract shall have their origin in any eligible source country as defined in the Special Conditions.

40.2. Radovi, komponente i materijali biće u skladu sa specifikacijama, nacrtima, ispitivanjima, modelima, uzorcima, pronalascima i ostalim potraživanjima iz ugovora, će stajati na raspolaganju Ugovaraču i Nadzornom organu, u svrhu identifikacije tokom perioda izvođenja radova.

The works, components and materials shall conform to the specifications, drawings, surveys, models, samples, patterns and other requirements in the contract which shall be held at the disposal of the Contracting Authority or the Supervisor for the purposes of identification throughout the period of performance.

40.3. Svaki privremni tehnički prijem navaden u Specijalnim uslovima će biti izvršen na zahtev Izvođača prema Ugovaraču. Zahtev treba da precizira broj ugovora, broj particije i mesto, gde je primenljivo. Uz komponente i materijale specificirane u zahtevu treba dostaviti potvrdu Nadzornog organa da zadovoljavaju zahteve za prijem pre samog ugrađivanja.

Any preliminary technical acceptance stipulated in the Special Conditions shall be the subject of a request sent by the Contractor to the Supervisor. The request shall indicate the reference to the contract, the lot number and the place where such acceptance is to take place, as appropriate. The components and materials specified in the request must be certified by the Supervisor as meeting the requirements for such acceptance prior to their incorporation in the works.

40.4. Iako su materijali ugrađeni tokom radova ili tokom proizvodnje komponenata bili tehnički prihvaćeni na ovaj način, i dalje mogu biti odbijeni ako dalja istraga otkrije defekte ili štećenja, u tom slučaju moraju biti odmah zamenjeni od strane Izvođača radova. Izvođaču se može pružiti prilika da popravi i učini valjanim sve materijale i robu koje su bile odbačene, ali takvi materijali biće prihvaćeni za objedinjavanje sa radovima samo u slučaju da su bili popravljani i ispravljani do nivoa zadovoljenja Nadzornog organa.

Even if materials or items to be incorporated in the works or in the manufacture of components have been technically accepted in this way, they may still be rejected and must be replaced immediately by the Contractor if a further examination reveals defects or faults. The Contractor may be given the opportunity to repair and make good materials and items which have been rejected, but such materials and items will be accepted for incorporation in the works only if they have been repaired and made good to the satisfaction of the Supervisor.

Član / Article 41 – Inspekcija i testiranje / Inspection and testing

41.1. Izvođač radova je dužan da obezbedi da komponente i materijali budu na vreme dostavljani na gradilište kako bi Nadzorni organ nastavio sa procesom prihvatanja komponenti i materijala. Smatraće se da je Izvođač radova u potpunosti usvojio poteškoće na koje može da naiđe u toku izvođenja, i neće mu biti dozvoljeno da ustanovi bilo kakav osnov za kašnjenje u ispunjavanju svojih ugovornih obaveza.

The Contractor shall ensure that the components and materials are delivered to the site in time to allow the Supervisor to proceed with acceptance of the components and materials. The

Contractor is deemed to have fully appreciated the difficulties which he might encounter in this respect, and he shall not be permitted to advance any grounds for delay in fulfilling his obligations.

41.2. Nadzorni organ će imati prava da, sam ili preko svojih agenata, vrši inspekciju, ispitivanja, merenja i testiranje komponenti, materijala i veština, kao i da proveri napredovanje priprema, proizvodnje i izrade svega onoga što treba da se pripremi, proizvede ili izradi u svrhu isporuke u okviru ugovora, a u smislu provere da li su komponente, materijali i veštine u skladu sa količinom i traženim kvalitetom. Ovo će da se izvede na mestu proizvodnje, izrade, pripreme ili na gradilištu ili bilo kom drugom mestu koje je navedeno u Ugovoru.

The Supervisor shall be entitled, either by himself or his agent, to inspect, examine, measure and test the components, materials and workmanship, and check the progress of preparation, fabrication or manufacture of anything being prepared, fabricated or manufactured for delivery under the contract in order to establish whether the components, materials and workmanship are of the requisite quality and quantity. This shall take place at the place of manufacture, fabrication, preparation or on the site or at such other places as may be specified in the contract.

41.3. U svrhe ovakve inspekcije i testova Izvođač radova će da:

a) obezbedi Nadzornom organu da privremeno i bez naplate, uz asistenciju testira uzorke, delove, mašine, opremu, alat, materijal i radnu snagu kao što se uobičajno traži pri izvršenju inspekcija i testiranja;

b) usaglasi sa Nadzornim organom, vreme i mesto izvođenja testova;

c) omogućiti pristup Nadzornom organu, u svako razumno vreme, mestu gde se testovi izvode.

For the purposes of such tests and inspections, the Contractor shall:

(a) provide to the Supervisor, temporarily and free of charge, such assistance, test samples, parts, machines, equipment, tools or materials and labour as are normally required for inspection and testing;

(b) agree, with the Supervisor, on the time and place for tests;

(c) provide access for the Supervisor at all reasonable times to the place where the tests are to be carried out.

41.4. Ukoliko Nadzorni organ nije prisutan na dan dogovoren za izvođenje testova, Izvođač radova može, sem ukoliko nije dobio drugačija uputstva od Nadzornog organa, nastaviti sa testovima za koje će se smatrati da su izvedeni u prisustvu Nadzornog organa. Izvođač će odmah proslediti propisno sertifikovane kopije rezultata Nadzornom organu, koji će ukoliko nije prisutvovao testovima biti obavezan rezultatima tih testova.

If the Supervisor is not present on the date agreed for tests, the Contractor may, unless otherwise instructed by the Supervisor, proceed with the tests, which shall be deemed to have been made in the Supervisor's presence. The Contractor shall forthwith forward duly certified copies of the test results to the Supervisor, who shall, if he has not attended the test, be bound by the test results.

41.5. Kada su komponente i materijali prošli testove iz člana 41, Nadzorni organ će obavestiti Izvođača radova i odobriti Izvođačeve sertifikate testova.

When components and materials have passed the tests referred to in Article 41, the Supervisor shall notify the Contractor or endorse the procedure's certificate to that effect.

41.6. Ukoliko se Izvođač radova i Nadzorni organ ne slože oko rezultata testova, svaki treba da iznese svoje stanovište drugom u roku od 15 dana od nesporazuma. Nadzorni organ ili Izvođač mogu tražiti da takvi testovi budu ponovljeni pod istim uslovima i okolnostima ili, ukoliko bilo koja strana to traži, da testove uradi ekspert izabran zajedničkom odlukom. Svi izveštaji testova treba da budu predati Nadzornom organu, koji će da prenese rezultate testova Izvođaču bez odlaganja. Rezultati ponovljenih testova su finalni. Troškovi ponovnog testiranja snosi ona strana čija su se stanovišta pokazala pogrešnim nakon ponovljenih testova.

If the Supervisor and the Contractor disagree on the test results, each shall give statement of his views to the other within 15 days after such disagreement arises. The Supervisor or the Contractor may require such tests to be repeated on the same terms and conditions or, if either party so requests, by an expert to be selected by common consent. All test reports shall be submitted to the Supervisor who shall communicate the results of these tests without delay to the Contractor. The results of the re-testing shall be conclusive. The cost of the re-testing shall be borne by the party whose views are proved wrong by the re-testing.

41.7. Tokom izvršavanja svojih dužnosti, Nadzorni organ i svi zaposleni ovlašćani od strane Nadzornog organa, će obelodaniti dobijene rezultate inspekcije i testiranja metoda proizvodnje i rada preduzeća samo onim osobama koje imaju pravo da to saznaju.

In the performance of his duties, the Supervisor and all persons authorized by him shall disclose only to those persons who are entitled to know of it information which he has obtained by reason of his inspection and testing of the methods of manufacture and operation of the undertaking.

Član / Article 42 – Neprihvatanje radova / Rejection

42.1. Komponente i materijali koji nemaju tražen kvalitet smatraće se odbijenim. Može se upotrebiti specijalna oznaka za komponente i materijale koji su odbačeni. Ovo ne treba da se izvede na način koji ih menja ili utiče na njihovu komercijalnu vrednost. Odbačeni materijali i komponente će se ukloniti sa gradilišta od strane Izvođača u roku koji određuje Nadzorni organ, a ukoliko se to ne desi, ukloniće ih Nadzorni organ o trošku I riziku Izvođača. Svaka vrsta radova koja se izvede sa upotrebljenim materijalom koji se smatra odbačenim, biće takođe odbačena.

Components and materials which are not of the specified quality shall be rejected. A special mark may be applied to the rejected components or materials. This shall not be such as to alter them or affect their commercial value. Rejected components and materials shall be removed by the Contractor from the site within a period which the Supervisor shall specify, failing which they shall be removed by the Supervisor as of right at the expense and risk of the Contractor. Any work incorporating rejected components or materials shall be rejected.

42.2. Tokom samog izvršenja radova a pre njihovog prijema, Nadzorni organ ima pravo da traži i odlučuje o:

- a) uklanjanju sa gradilišta, u roku koji se precizira nalogom, svake komponente I materijala koji, po mišljenju Nadzornog organa, nisu u skladu sa ugovorom;
- b) zameni komponentama i materijalima pogodnim i odgovarajućim; ili
- c) rušenju i ponovnom izvođenje radova, ili zadovoljavajućim popravkama, uprkos svakom prethodnom tekstu i pokrivenim prelaznim plaćanjima bilo kojih radova koji, zbog komponenti, materijala, veština ili dizajna za koje je odgovoran, nisu po mišljenju Nadzornog organa u skladu sa ugovorom.

The Supervisor shall, during the progress of the works and before the works are taken over, have the power to order or decide:

- (a) the removal from the site, within such time limits as may be specified in the order, of any components or materials which, in the opinion of the Supervisor, are not in accordance with the contract;
- (b) the substitution of proper and suitable components or materials; or
- (c) the demolition and proper re-execution, or satisfactory repair, notwithstanding any previous test thereof or interim payment therefore, of any work which, in respect of components, materials, workmanship or design by the Contractor for which he is responsible, is not, in the opinion of the Supervisor, in accordance with the contract.

42.3. Nadzorni organ će što je pre moguće obavesti Izvođača radova u pisanoj formi o svojoj odluci, i precizira pojedinosti eventualnog nedostatka.

The Supervisor shall, as soon as reasonably practicable, give to the Contractor notice in writing of his decision specifying particulars of the alleged defects.

42.4. Izvođač radova će što je moguće brže i o svom trošku, ispraviti gore navedene nedostatke. Ukoliko Izvođač ne postupi u skladu sa ovakvim nalogom, Ugovarač ima pravo da zaposli nekog drugog da izvrši iste radove i da sve nastale troškove oduzme od svote koja mu je data ili od planirane svote za isplatu Izvođaču.

The Contractor shall with all speed and at his expense make good the defects so specified. If the Contractor does not comply with such order, the Contracting Authority shall be entitled to employ other persons to carry out the same and all expenses consequent thereon or incidental thereto may be deducted by the Contracting Authority from any monies due or which may become due to the Contractor.

42.5. Propisi iz Člana 42 neće uticati na pravo Ugovarača iz Člana 36 i 63.

The provisions of Article 42 shall not affect the right of the Contracting Authority to claim under Articles 36 and 63.

Član / Article 43 – Vlasništvo nad opremom i materijalom/ Ownership of plant and materials

43.1. Sav pribor, privremeni radovi, oprema i materijal koje je obezbedio Izvođač kada je došao na gradilište smatraće se isključivo namenjenoj izvođenju radova i Izvođač radova ne sme da ukloni isti ili bilo koji drugi deo, izuzev u svrhe prenosa sa jednog dela gradilišta na drugi, bez pristanka Nadzornog organa. Takav pristanak neće biti tražen za vozila koja su uključena u transport stvari, radne snage, opreme, privremenih radova, inventara ili materijala do i sa gradilišta.

All equipment, temporary works, plant and materials provided by the Contractor shall, when brought on the site, be deemed to be exclusively intended for the execution of the works and the Contractor shall not remove the same or any part thereof, except for the purpose of moving it from one part of the site to another, without the consent of the Supervisor. Such consent shall, however, not be required for vehicles engaged in transporting any staff, labour, equipment, temporary works, plant or materials to or from the site.

43.2. U Specijalnim uslovima može biti navedeno da sva oprema, privremeni radovi, inventar i materijal na gradilištu koje poseduje Izvođač ili bilo koja kompanija u kojoj izvođač ima kontrolu interesa će za vreme trajanja izvršenja radova će: a) biti opunomoćen od Ugovarača; ili b) biti predmet prava na zalog u korist Ugovarača; ili c) biti predmet bilo kog drugog dogovora povodom prvenstva interesa ili garancije.

The Special Conditions may provide that all equipment, temporary works, plant and materials on site owned by the Contractor or by any company in which the Contractor has a controlling interest shall, for the duration of the execution of the works, be:

- a) vested in the Contracting Authority; or
- b) made subject to a lien in favour of the Contracting Authority; or
- c) made subject to any other arrangement regarding priority interest or security.

43.3. U slučaju raskida ugovora u skladu sa Članom 63, usled prekršaja od strane Izvođača, Ugovarač će imati pravo da koristi opremu, privremene radove, inventar i materijal na gradilištu da bi završio radove.

In the event of termination of the contract in accordance with Article 63 due to the Contractor's breach of contract, the Contracting Authority shall be entitled to use the equipment, temporary works, plant and materials on site in order to complete the works.

43.4. Svaki dogovor Izvođača o najmu opreme, privremenih radova, inventara i materijala donetog na gradilište sadržaće odredbu da na pisani zahtev Ugovarača u roku od 7 dana od dana kada je raskid po Članu 64 nastupio, uz saglasnost Ugovarača da od tog datuma plati sve troškove ovakvog zakupa, vlasnik ovakve opreme, privremenih radova, inventara ili materijala će ih dati u zakup Ugovaraču pod istim uslovima kao Izvođaču, izuzev što će Ugovarač biti ovlašćen da dozvoli njihovo korišćenje bilo kom drugom Izvođaču koga zaposli za završetak radova po Članu 64.3.

Any agreement for the hire by the Contractor of equipment, temporary works, plant and materials brought onto the site, shall contain a provision that on request in writing made by the Contracting Authority within 7 days after the date on which the termination under Article 64 becomes effective, and on the Contracting Authority undertaking to pay all hire charges in respect thereof from such date, the owner thereof will hire such equipment, temporary works, plant or materials to the Contracting Authority on the same terms as they were hired by the Contractor, save that the Contracting Authority shall be entitled to permit the use thereof by any other Contractor employed by him for completing the works under the provisions of Article 64.3.

43.5. Po raskidu Ugovora pre završetka radova, Izvođač je dužan da preda Ugovaraču svaki pribor, privremene radove, opremu ili materijal koji će se smatrati vlasništvom Ugovarača ili biti predmet zaloge po osnovu Člana 43.2. Ukoliko Izvođač ne postupi tako, Ugovarač može preuzeti mere koje se smatraju pogodnim za dobijanje vlasništva nad inventarom, privremenim radovima, opremom i materijalom, kako bi pokrio trošak učinjen od Izvođača.

Upon termination of the contract before completion of the works, the Contractor shall deliver to the Contracting Authority any plant, temporary works, equipment or materials the property in which has vested in the Contracting Authority or been made subject to a lien by virtue of Article 43.2. If he fails to do so, the Contracting Authority may take such appropriate action as it deems fit in order to obtain possession of such plant, temporary works, equipment and materials and recover the cost of so doing from the Contractor.

PLAĆANJE / PAYMENTS

Član / Article 44 – Opšti principi / General principles

44.1. Plaćanja će se vršiti u Evrima ili nacionalnoj valuti, na način definisan u Specijalnim uslovima. Specijalni uslovi će definisati administrativne ili tehničke uslove koji uređuju plaćanje avansa, privremene i/ili finalne isplate izvršene u saglasnosti sa Opštim uslovima.

Payments shall be made in euro or national currency as specified in the Special Conditions. The Special Conditions shall lay down the administrative or technical conditions governing payments of pre-financing, interim and/or final payments made in accordance with the General Conditions.

44.2. Ugovarač će dospela plaćanja vršiti na račun u banci naveden na obrascu Finansijske identifikacije popunjenom od strane Izvođača. Isti obrazac, priložen uz zahtev za plaćanje, mora se koristiti za obaveštenje o promeni bankovnog računa.

Payments due by the Contracting Authority shall be made to the bank account mentioned on the financial identification form completed by the Contractor. The same form, annexed to the payment request must be used to report changes of bank account.

44.3. Ugovarač će Izvođaču izvršiti plaćanja dospelih iznosa po svakoj od privremenih situacija, kao i okončanoj situaciji izdatim od strane Nadzornog organa u roku od 90 dana od dana dostave ovakvih situacija Ugovaraču. Datumom plaćanja će se smatrati datum kada je zadužen račun isplatio. Situacija neće biti prihvatljiva ukoliko nije ispunjen jedan ili više suštinskih zahteva.

Payments to the Contractor of the amounts due under each of the interim payment certificates and the final statement of account issued by the Supervisor shall be made by the Contracting

Authority within 90 days of such certificate of statement being delivered to the Contracting Authority. The date of payment shall be the date on which the paying institution's account is debited. The payment certificate shall not be admissible if one or more essential requirements are not met.

44.4. Period naveden u članu 44.3 može biti suspendovan putem obaveštenja Izvođaču da situacija ne može biti realizovana jer vrednost nije dospela, jer nisu obezbeđeni odgovarajući prateći dokumenti ili zato što postoje dokazi da troškovi mogu biti neprihvatljivi. U poslednjem slučaju, može biti sprovedena kontrola na terenu radi dalje provere. Izvođač će dati objašnjenja, modifikacije ili dodatne informacije u roku od 30 dana nakon što je to od njega zatraženo. U roku od 30 dana od prijema objašnjenja, Nadzorni organ će doneti odluku i ukoliko je to potrebno izdati revidiranu situaciju, a period plaćanja će nastaviti da teče od tog datuma.

The period referred to in 44.3 may be suspended by notifying the Contractor that the payment certificate or the final statement of accounts cannot be fulfilled because the sum is not due, because appropriate substantiating documents have not been provided or because there is evidence that the expenditure might not be eligible. In the latter case, an inspection may be carried out on the spot for the purpose of further checks. The Contractor shall provide clarifications, modifications or further information within 30 days of being asked to do so. Within 30 days of receipt of the clarification, the Supervisor shall decide and issue if need be a revised payment certificate or a final statement of account and the payment period shall continue to run from this date.

44.5. Izvođač se obavezuje da Ugovaraču povрати svaku više uplaćenu sumu koja prevazilazi iznos dospеле finalne sume pre datuma navedenog u knjižnom zaduženju, odnosno 45 dana od datuma izdavanja tog knjižnog zaduženja. Ukoliko Izvođač ne izvrši ovaj povraćaj u roku koji mu je postavio Ugovarač, Ugovarač može (izuzev u slučajevima kada je Ugovarač deo vlade ili javni organ zemlje članice EU) povećati iznos dospelog povraćaja pripisivanjem kamate na prvi dan meseca u kome je rok istekao, plus 3.5 procentnih poena i to po: - reeskontovanoj stopi u koju primenjuje centralna banka zemlje Ugovarača ukoliko se plaćanja vrše u nacionalnoj valuti te zemlje; - stopi koju primenjuje Evropska centralna banka na svoje glavne transakcije refinansiranja u Evrima, objavljenoj u Službenom listu EU, serija C, ukoliko se plaćanje vrši u Evrima. Kamata za neizvršenu obavezu će biti obračunata za vreme koje protekne između datuma roka za uplatu koji je odredio Ugovarač i datuma kada je plaćanje zaista izvršeno. Svako parcijalno plaćanje mora najpre pokriti ovako određenu kamatu. Sume povraćaja Ugovaraču mogu se odbiti od bilo koje vrste plaćanja dospelih Izvođaču. Ovo neće imati uticaj na pravo ugovornih strana da se sporazumeju o plaćanju u ratama. Troškove bankarskih provizija nastalih usled povraćaja preplaćenog iznosa Ugovaraču u potpunosti će snositi Izvođač.

The Contractor undertakes to repay any amounts paid in excess of the final amount due to the Contracting Authority before the deadline indicated in the debit note which is 45 days from the issuing of that note. Should the Contractor fail to make repayment within the deadline set by the Contracting Authority, the Contracting Authority may (unless the Contractor is a government department or public body of a Member State of the European Union) increase the amounts due by adding interest: - at the rediscount rate applied by the central bank of the country of the Contracting Authority if payments are in the currency of that country; - at the rate applied by the European Central Bank to its main refinancing

transactions in euro, as published in the Official Journal of the European Union, C series, where payments are in euro, on the first day of the month in which the time-limit expired, plus three and a half percentage points. The default interest shall be incurred over the time which elapses between the date of the payment deadline set by the Contracting Authority and the date on which payment is actually made. Any partial payments shall first cover the interest thus established. Amounts to be repaid to the Contracting Authority may be offset against amounts of any kind

due to the Contractor. This shall not affect the parties' right to agree on payment in instalments. Bank charges involved in the repayment of amounts due to the Contracting Authority shall be borne entirely by the Contractor.

44.6. U slučajevima kada je to neophodno, EU kao donator može preuzeti ovo potraživanje od Ugovarača.

Where necessary the European Union may as a donor subrogate itself to the Contracting Authority.

Član / Article 45 – Ugovori sa privremenom cenom / Provisional price contracts

45.1. U izuzetnim slučajevima, kada je dodeljen ugovor sa privremenom cenom, iznosi plativi po ugovoru će se računati na sledeći način:

a) Kao kod ugovora troškovi-plus, na način naveden u članu 49.1 (c); ili

b) Inicijalno na osnovu privremenih cena, a nakon što uslovi realizacije ugovora postanu poznati, kao kod ugovora sa paušalnom cenom ili ugovora sa cenama po jedinici mere, na način naveden u članu 49.1 (a) i (b), respektivno, ili kao kod hibridnih ugovora.

In exceptional cases, where a provisional price contract has been awarded, the amounts payable under the contract shall be calculated as follows:

(a) as for cost-plus contracts in Article 49.1 (c); or

(b) initially on the basis of provisional prices and, after the conditions for performing the contract are known, as for lump-sum contracts or unit price contracts in Article 49.1 (a) and (b) respectively, or as in a hybrid contract.

45.2. Izvođač će obezbediti informacije o svakom predmetu povezanom sa ugovorom koje Ugovarač ili Nadzorni organ mogu osnovano zahtevati u svrhu kalkulacije. U slučajevima kada se ne može postići sporazum o valorizaciji radova, Nadzorni organ će odrediti iznose za isplatu.

The Contractor shall supply such information as the Contracting Authority or the Supervisor may reasonably require in respect of any matter relating to the contract for the purpose of the calculation. Where agreement cannot be reached on the valuation of the works, the amounts payable shall be determined by the Supervisor.

Član / Article 46 – Avansno plaćanje / Pre-financing

46.1. Ukoliko je to navedeno u Specijalnim uslovima, Izvođaču će na njegov zahtev biti odobreno avansno plaćanje za operacije povezane sa realizacijom zadataka, i to u sledećim slučajevima:

a) Kao paušalni iznos avansa koji mu omogućava da pokrije troškove nastale usled započinjanja ugovora;

b) Ukoliko obezbedi dokaz o zaključenju ugovora o kupovini ili porudžbinu materijala, inventara, opreme, mašina i alata, neophodnih za realizaciju ugovora, kao i o bilo kakvim drugim znatnim prethodnim troškovima kao što su nabavka patenata ili troškovi studija.

If the Special Conditions so provide, pre-financing shall be granted to the Contractor, at his request, for operations connected with the implementation of the tasks, in the cases listed hereinafter:

(a) as a lump-sum advance enabling him to meet expenditure resulting from the commencement of the contract;

(b) if he affords proof of the conclusion of a contract for the purchase or order of materials, plant, equipment, machines and tools, necessary for the execution of the contract, and of any other substantial prior expenses such as the acquisition of patents or study costs.

46.2. Specijalnim uslovima će biti definisana suma avansnog plaćanja, koja neće preći 10% originalne ugovorne cene za paušalne ugovore navedene u članu 46.1 (a) i 20% ugovorne cene za sve druge vrste avansiranja navedene u članu 46.1 (b).

The Special Conditions shall state the amount of the pre-financing which shall not exceed 10% of the original contract price for the lump-sum referred to in Article 46.1 (a) and 20 % of the contract price for all other pre-financing referred to in Article 46.1 (b).

46.3. Nikakvo avansiranje neće biti odobreno pre:

a) zaključenja ugovora;

b) obezbeđivanja Izvršne garancije od strane Izvođača radova Ugovaraču u skladu sa Članom 15;

i

c) i obezbeđivanja Ugovaraču od strane Izvođača posebne neposredne garancije na kompletnu avansnu svotu, u formatu datom u ugovoru, a koju je izdala neka od institucija navedenih u članu 15.3, sa rokom važenja do trenutka potpune otplate avansa privremenim plaćanjima po ugovoru. U slučaju kada je Izvođač javni organ, Ugovarač se može odreći prava na ovu posebnu neposrednu garanciju, zavisno od rezultata procene rizika.

No pre-financing shall be granted until:

(a) the conclusion of the contract;

(b) provision to the Contracting Authority by the procedure of the performance guarantee in accordance with Article 15; and by

(c) provision to the Contracting Authority by the Contractor of a separate directly liable guarantee, in the format provided for in the contract, for the full amount of the pre-financing, by the institutions referred to in Article 15.3, which shall remain effective until the pre-financing has been completely repaid by the Contractor out of interim payments under the contract. Where the Contractor is a public body the obligation for a separate directly liable guarantee may be waived depending on a risk assessment.

46.4. Izvođač će koristiti avans isključivo za operacije povezane sa realizacijom zadatka. Ukoliko Izvođač zloupotrebi bilo koji deo avansa, on će odmah dospeti za povraćaj I izgubiće pravo na dalje avansiranje.

The Contractor shall use the pre-financing exclusively for operations connected with the implementation of the tasks. Should the Contractor misuse any portion of the pre-financing, it shall become due and repayable immediately and no further pre-financing payments will be made to him.

46.5. Ukoliko Avansna garancija prestane da važi i Izvođač je ne obnovi, Ugovarač može ili umanjiti naredna dospela plaćanja Izvođaču za iznos avansa, ili primeniti odredbe člana 15.6.

Should the pre-financing guarantee cease to be valid and the Contractor fail to re-validate it, either a deduction equal to the amount of the pre-financing may be made by the Contracting Authority from future payments due to the Contractor under the contract, or the Contracting Authority may apply the provisions of Article 15.6.

46.6. Ukoliko je ugovor raskinut iz bilo kojih razloga, avansne garancije se mogu aktivirati kako bi se naplatio iznos avansa koji Izvođač još uvek duguje, a davalac garancije neće ni iz kog razloga odlagati plaćanje ni ulagati prigovore.

If the contract is terminated for any reason whatsoever, the guarantees securing the pre-financing may be invoked forthwith in order to repay the balance of the pre-financing still owed by the Contractor, and the guarantor shall not delay payment or raise objection for any reason whatever.

46.7. Avansna garancija definisana članom 46 biće oslobođena kada avans bude otplaćen.

The pre-financing guarantee provided for in Article 46 shall be released as and when pre-financing is repaid.

46.8. Ostali uslovi i procedure za odobravanje i otplatu avansa dati su u Specijalnim uslovima.

Further conditions and procedures for granting and repaying pre-financing shall be as laid down in the Special Conditions.

Član / Article 47 – Retenciona svota / Retention monies

47.1. Svota koja će biti zadržana od iznosa Privremenih situacija na ime garancije za ispunjenje obaveza Izvođača tokom garantnog perioda, kao i detaljna pravila kojima se ovo pitanje uređuje biće navedeni u Specijalnim uslovima, s tim što ni pod kojim uslovima neće preći 10% ugovorne cene.

The sum which shall be retained from interim payments by way of guarantee to meet the Contractor's obligations during the defects liability period, and the detailed rules governing that guarantee, shall be stipulated in the Special Conditions, provided that it shall, in no case, exceed 10% of the contract price.

47.2. Ukoliko za to dobije odobrenje Ugovarača, Izvođač može, ukoliko želi, da zameni ove retencione sume retencionom garancijom izdatom u skladu sa članom 15.3, što mora učiniti najkasnije do datuma određenog za početak radova.

Subject to the approval of the Contracting Authority, the Contractor may, if he so wishes, substitute, not later than the date fixed for the commencement of the works, these retention sums by a retention guarantee issued in accordance with Article 15.3.

47.3. Retenciona svota će biti oslobođene u roku od 45 dana od datuma izdavanja okončane situacije, navedene u članu 51.

The sum retained shall be released within 45 days of the issuing of the signed final statement of account referred to in Article 51.

Član / Article 48 – Revizija cena / Revision of prices

48.1. Ukoliko nije drugačije navedeno u Specijalnim uslovima ili po članu 48.4, ugovor će imati fiksnu cenu koja neće biti revidirana.

Unless otherwise stipulated in the Special Conditions, and except as provided in Article 48.4 the contract shall be at fixed prices which shall not be revised.

48.2. U slučaju kada cene po ugovoru mogu biti revidirane, ovakva revizija će uzeti u obzir varijacije u cenama bitnih lokalnih ili eksternih elemenata koji služe kao baza za kalkulaciju tenderske cene, kao što su radna snaga, usluge, materijali i zalihe, kao i takes definisane zakonima ili drugom regulativom. Detaljna pravila za reviziju biće navedena u Specijalnim uslovima.

Where prices may be revised under the contract, such revision shall take into account variations in the prices of significant local or external elements which serve as a basis for the calculation of the tender price, such as manpower, services, materials and supplies, as well as charges laid down by law or regulation. The detailed rules for the revision shall be as laid down in the Special Conditions.

48.3. Smatraće se da su cene date u ponudi Izvođača:

- a) Dobijene na bazi uslova na snazi 30 dana pre poslednjeg roka za podnošenje ponuda; ili u slučaju ugovora baziranih na direktnom dogovoru na dan zaključenja ugovora;
- b) Uzele u obzir pravnu i poresku regulativu na snazi na referentni datum naveden u članu 48.3 (a).

Prices contained in the Contractor's tender shall be deemed:

- (a) to have been arrived at on the basis of the conditions in force 30 days prior to the latest date fixed for submission of tenders; or in the case of direct agreement contracts, on the date of the

contract; (b) to have taken account of the legislation and the relevant tax arrangements applicable at the reference date fixed in Article 48.3 (a).

48.4. U slučaju promena ili stupanja na snagu nacionalnog ili državnog Statuta, naredbe, dekreta ili drugog zakona, kao i regulative i pravilnika bilo kojih lokalnih ili drugih javnih vlasti, nakon datuma navedenog u članu 48.3, a što prouzrokuje promenu u ugovornim odnosima između ugovornih strana, Ugovarač i Izvođač će se konsultovati o načinu na koji je najbolje nastaviti sa ugovorom, i kao rezultat tih konsultacija mogu odlučiti:

- a) Da modifikuju ugovor; ili
- b) Da jedna ugovorna strana drugoj isplati kompenzaciju za nastali debalans; ili
- c) Da se sporazumno raskine ugovor.

In the event of changes to, or introduction of, any national or State statute, ordinance, decree or other law, or any regulation or by-law of any local or other public authority, after the date stated in Article 48.3 which causes a change in the contractual relationship between the parties to the contract, the Contracting Authority and the Contractor shall consult on how best to proceed further under the contract, and may as a result of such consultation decide:

- (a) to modify the contract; or
- (b) on payment of compensation for the resulting imbalance by one party to the other; or
- (c) to terminate the contract by mutual agreement.

48.5. U slučaju kašnjenja sa realizacijom zadataka za koje je odgovoran Izvođač, pokazatelji koje treba uzeti u obzir prilikom revizije cena u toku perioda kašnjenja biće izabrani između onih koji su primenjeni na poslednju privremenu situaciju izdatu za zadatke realizovane u roku i onih koji su revidirani do privremenog prihvatanja radova, i to tako da se izaberu oni koji su za Ugovarača najpovoljniji.

In the event of a delay in the implementation of the tasks for which the Contractor is responsible, the indices to be considered for the revision of prices during the period of delay shall be the most advantageous to the Contracting Authority between those applied to the last interim certificate issued for tasks implemented during the period of implementation of tasks and those revised up to the provisional acceptance of the tasks.

Član / Article 49 – Merenje / Measurement

49.1. Na vrednovanje ugovora o izvođenju radova primenjivaće se sledeći metodi:

a) Za ugovore sa paušalnom cenom, vrednost ugovora će biti određena na bazi pregleda i analize sveobuhvatne paušalne ugovorne cene, ili na bazi pregleda i analize izraženih u obliku procenta ugovorne cene koji odgovara završetku pojedinih faza radova. Tamo gde su stavke izražene u količinama, radiće se o fiksnim količinama za koje je Izvođač dao svoju sveobuhvatnu cenu i biće isplaćene bez obzira na stvarno izvedenu količinu radova.

b) Za ugovore bazirane na ceni po jedinici mere:

(i) Vrednost ugovora će biti izračunata primenom cene po jedinici mere na stvarno realizovanu količinu odgovarajućih artikala, u skladu sa ugovorom;

(ii) Količine navedene u predmeru i predračunu su procenjene količine radova, i neće se smatrati stvarnim i tačnim količinama radova koje Izvođač treba da izvede u sklopu ispunjavanja svojih obaveza po ugovoru;

(iii) Nadzorni organ će merenjem odrediti stvarne količine radova koje je izveo Izvođač, i one će biti isplaćene u skladu sa članom 50. Ukoliko nije drugačije predviđeno u Specijalnim uslovima, ništa neće moći da bude dodato artiklima (stavkama) navedenim u predmeru i predračunu, izuzev ukoliko je to rezultat modifikacije u skladu sa članom 37 ili drugom odredbom ugovora koja Izvođaču omogućuje dodatno plaćanje;

(iv) Kada zahteva merenje bilo kog dela radova, Nadzorni organ će dati Izvođaču razuman rok da prisustvuje, ili pošalje kvalifikovanog agenta koji će ga predstavljati. Izvođač ili njegov agent će pomoći Nadzornom organu u izvođenju ovakvih merenja i obezbediće sve podatke tražene od strane Nadzornog organa. Ukoliko Izvođač ne prisustvuje ili ne pošalje ovakvog agenta, merenje izvedeno ili odobreno od strane Nadzornog organa će biti obavezujuće za Izvođača;

(v) Radovi će se meriti na neto bazi, ne uzimajući u obzir bilo kakve opšte ili lokalne običaje, izuzev u slučajevima kada je u ugovoru drugačije predviđeno.

c) Za troškovi-plus ugovore, vrednost ugovora će biti određena na bazi stvarnih troškova, uz dogovoren dodatak za opšte troškove i profit. Specijalni uslovi će definisati informacije koje Izvođač mora da dostavi Nadzornom organu u svrhe date članom 49.1 (c) i način na koji one treba da budu dostavljene.

The following methods shall apply to the valuation of works contracts:

(a) For lump-sum contracts, the amount due under the contract shall be determined on the basis of the breakdown of the overall contract price, or on the basis of a breakdown expressed as a percentage of the contract price corresponding to completed stages of the works. Where items are accompanied by quantities, these shall be firm quantities for which the Contractor has submitted his all-in price, and shall be paid for irrespective of the quantities of work actually carried out.

(b) For unit price contracts:

(i) the amount due under the contract shall be calculated by applying the unit rates to the quantities actually executed for the respective items, in accordance with the contract;

(ii) the quantities set out in the bill of quantities shall be the estimated quantities of the works, which shall not be taken as the actual and correct quantities of the works to be executed by the Contractor in fulfillment of his obligations under the contract;

(iii) the Supervisor shall determine by measurement the actual quantities of the works executed by the Contractor, and these shall be paid for in accordance with Article 50. Unless otherwise provided in the Special Conditions no additions shall be made to the items in the bill of quantities except as a result of a modification in accordance with Article 37 or another provision of the contract entitling the Contractor to additional payment;

(iv) the Supervisor shall, when he requires any parts of the works to be measured, give reasonable notice to the Contractor to attend, or to send a qualified agent to represent him. The Contractor or his agent shall

assist the Supervisor in making such measurements and shall furnish all particulars required by the Supervisor. Should the Contractor not attend, or omit to send such agent, the measurement made by the Supervisor or approved by him shall be binding on the Contractor;

(v) the works shall be measured net, notwithstanding any general or local custom, except where otherwise provided for in the contract.

(c) For cost-plus contracts, the amount due under the contract shall be determined on the basis of actual costs with an agreed addition for overheads and profit. The Special Conditions shall stipulate the information which the Contractor is required to submit to the Supervisor for the purpose of Article 49.1 (c) and the manner in which it should be submitted.

49.2. U slučajevima kada je neka stavka u ugovoru definisana kao „privremena“, privremena suma opredeljena za nju neće biti uzeta u obzir prilikom kalkulacije procenata navedenih u članu 37.

Where an item in the contract is indicated as 'provisional' the provisional sum set aside for it shall not be taken into account in calculating the percentages referred to in Article 37.

Član / Article 50 – Privremene situacije / Interim payments

50.1. Ukoliko u Specijalnim uslovima nije drugačije navedeno, Izvođač će podneti dokumentaciju za plaćanje Privremene situacije Nadzornom organu na kraju svakog perioda navedenog u članu 50.7, u formatu koji je on odobrio. Ova dokumentacija će, ukoliko je to primenljivo, sadržati sledeće:

- a) Procenjenu ugovornu vrednost stalnih radova izvršenih do kraja datog perioda;
- b) Vrednost koja odražava sve revizije cena u skladu sa članom 48;
- c) Vrednost koju treba zadržati na ime retencione sume u skladu sa članom 47;
- d) svaki kredit i/ili zaduženje za dati period u pogledu inventara i materijala na gradilištu koji su namenjeni, ali još uvek nisu ugrađeni u stalne radove, u vrednosti i pod uslovima datim u članu 50.2;
- e) iznos umanjenja po osnovu otplate avansa po odredbama člana 46; i
- f) svaki drugi iznos na koji Izvođač radova može imati prava po ugovoru.

Unless otherwise specified in the Special Conditions, the Contractor shall submit an application for interim payment to the Supervisor at the end of each period referred to in Article 50.7 in a form approved by the Supervisor. The application shall include the following items, as applicable:

- (a) the estimated contract value of the permanent works implemented up to the end of the period in question;
- (b) an amount reflecting any revision of prices pursuant to Article 48;
- (c) an amount to be withheld as retention sum under Article 47;
- (d) any credit and/or debit for the period in question in respect of plant and materials on site intended for, but not yet incorporated in, the permanent works in the amount and under the conditions set out in Article 50.2;
- (e) an amount to be deducted on account of the pre-financing repayment under the provisions of Article 46; and
- (f) any other sum to which the Contractor may be entitled under the contract.

50.2. Izvođač će imati pravo na iznose koje Nadzorni organ smatra odgovarajućim u pogledu inventara i materijala koji su namenjeni, ali još uvek nisu ugrađeni u stalne radove, pod uslovom da:

- a) inventar i materijal odgovaraju specifikacijama za stalne radove i da su postavljeni u skupinama na način da su prepoznatljivi Nadzornom organu;
- b) su inventar i materijal isporučeni na gradilište i da su ispravno uskladišteni i zaštićeni od gubitaka, oštećenja ili propadanja do stepena koji Nadzorni organ smatra zadovoljavajućim;
- c) je evidencija Izvođača radova o zahtevima, narudžbinama, prijemu i upotrebi inventara i materijala po ugovoru vođena u formi odobrenoj od strane Nadzornog organa, kao i da je na raspolaganju Nadzornom organu za inspekciju;
- d) Izvođač radova podnese, zajedno sa svojom izjavom, procenjenu vrednost inventara i materijala na gradilištu, kao i dokumentaciju koju Nadzorni organ može tražiti radi vrednovanja inventara i materijala i obezbeđivanja dokaza o vlasništvu i plaćanju za njih; i
- e) U slučajevima kada je tako određeno u Specijalnim uslovima, smatraće se da su inventar i materijal opisani u članu 43 u vlasništvu Ugovarača.

The Contractor shall be entitled to such sums as the Supervisor may consider proper in respect of plant and materials intended for, but not yet incorporated in, the permanent works provided that:

- (a) the plant and materials conform with the specifications for the permanent works and are set out in batches in a way that they may be recognized by the Supervisor;
- (b) such plant and materials have been delivered to the site, and are properly stored and protected against loss or damage or deterioration to the satisfaction of the Supervisor;

(c) the Contractor's record of requirements, orders, receipts and use of plant and materials under the contract are kept in a form approved by the Supervisor and such records are available for inspection by the Supervisor;

(d) the Contractor submits with his statement, the estimated value of the plant and materials on site together with such documents as may be required by the Supervisor for the purpose of valuation of the plant and materials and providing evidence of ownership and payment therefor;

and (e) where the Special Conditions so provide, ownership of the plant and materials referred to in Article 43 shall be deemed to be vested in the Contracting Authority.

50.3. Odobrenje Nadzornog organa za plaćanje Privremenih situacija u smislu inventara I materijala navedenih u članu 50 neće ugroziti pravo Nadzornog organa da u okviru ugovora odbije bilo koji inventar ili materijal koji nije u skladu sa odredbama ugovora.

Approval by the Supervisor of any interim payment certified by him in respect of plant and materials pursuant to Article 50 shall be without prejudice to the exercise of any power of the Supervisor under the contract to reject any plant or materials which are not in accordance with the provisions of the contract.

50.4. Izvođač će biti odgovoran za svaki gubitak ili štetu na ovakvom inventaru i materijalu, kao i za troškove njihovog skladištenja i rukovanja na gradilištu i obezbediće takvo dodatno osiguranje koje je neophodno za pokrivanje rizika ovakvih gubitaka ili štete iz bilo kojih razloga.

The Contractor shall be responsible for any loss or damage to, and for the cost of storing and handling of, such plant and materials on site and shall effect such additional insurance as may be necessary to cover the risk of such loss or damage from any cause.

50.5. U roku od 30 dana od prijema pomenutog zahteva za plaćanje Privremene situacije, on će biti odobren ili korigovan na način koji, po mišljenju Nadzornog organa, reflektuje iznos čije plaćanje dospeva Izvođaču u skladu sa ugovorom. U slučaju kada postoje različita mišljenja u pogledu cene neke pozicije, stanovište Nadzornog organa će se smatrati preovlađujućim. Nakon utvrđivanja iznosa plativog Izvođaču, Nadzorni organ će, u okviru istog roka od 30 dana, izdati i dostaviti Ugovaraču na plaćanje a Izvođaču radi informacije, Privremenu situaciju na iznos na koji Izvođač ima pravo, kao i informisati Izvođača o radovima za koje je plaćanje izvršeno.

Within 30 days of receipt of the said application for interim payment, it shall be approved or amended in such manner that, in the Supervisor's opinion, the application reflects the amount due to the Contractor in accordance with the contract. In cases where there is a difference of opinion as to the value of an item, the Supervisor's view shall prevail. On determination of the amount due to the Contractor, the Supervisor shall, within the same 30 days deadline, issue and transmit to the Contracting Authority for payment and to the Contractor for information, an interim payment certificate for the amount due to the Contractor and shall inform the Contractor of the works for which payment is being made.

50.6. Nadzorni organ može, putem dokumenta Privremene situacije, napraviti bilo kakve ispravke ili modifikacije na svakoj ranijoj situaciji koju je on izdao i ima ovlašćenja da modifikuje vrednost ili obustavi izdavanje bilo koje Privremene situacije ukoliko radovi ili neki njihov deo nisu izvršeni do stepena ili na način koji on smatra zadovoljavajućim.

The Supervisor may, by an interim payment certificate, make any corrections or modifications to any previous certificate issued by him and shall have power to modify the valuation in or withhold the issue of, any interim payment certificate if the works or any part thereof is not being carried out to his satisfaction.

50.7. Zahtev za plaćanje Privremenih Situacija ne može biti na iznos manji od 10.000,00 Evra.

Application for interim payments shall worth at least 10,000,00 Euro.

Član / Article 51 – Okončana situacija / Final statement of account

51.1. Ukoliko u Specifičnim uslovima nije drugačije navedeno, Izvođač će najkasnije 90 dana nakon izdavanja uverenja o završnom prijemu radova - Upotrebne dozvole, pomenutog u članu 62, predati Nadzornom organu nacrt Okončane situacije sa pratećom dokumentacijom koja detaljno pokazuje vrednost radova izvedenih u skladu sa ugovorom, kao i sve ostale iznose na koje Izvođač smatra da ima pravo po ugovoru, kako bi omogućio Nadzornom organu da pripremi finalnu Okončanu situaciju.

Unless otherwise agreed in the Special Conditions, the Contractor shall not later than 90 days after the issue of the final acceptance certificate referred to in Article 62, submit to the Supervisor a draft final statement of account with supporting documents showing in detail the value of the work done in accordance with the contract, together with all further sums which the Contractor considers to be due to him under the contract in order to enable the Supervisor to prepare the final statement of account.

51.2. U roku od 90 dana od prijema nacrta Okončane situacije i svih informacija osnovano traženih za njenu verifikaciju, Nadzorni organ će pripremiti finalnu Okončanu situaciju koja određuje:

- a) iznos koji po njegovom mišljenju, predstavlja završno dugovanje po ugovoru;
- b) nakon utvrđivanja prethodno izmirenih iznosa od strane Ugovarača i svih iznosa na koje Ugovarač ima pravo po ugovoru, ostatak plaćanja (ukoliko ga ima) Ugovarača prema Izvođaču ili Izvođača prema Ugovaraču, u zavisnosti od situacije.

Within 90 days after receipt of the draft final statement of account and of all information reasonably required for its verification, the Supervisor shall prepare the final statement of account, which determines:

- (a) the amount which in his opinion is finally due under the contract; and
- (b) after establishing the amounts previously paid by the Contracting Authority and all sums to which the Contracting Authority is entitled under the contract, the balance, if any, due from the Contracting Authority to the Contractor, or from the Contractor to the Contracting Authority, as the case may be.

51.3. Nadzorni organ će Ugovaraču, ili njegovom propisno ovlašćenom predstavniku I Izvođaču, izdati finalnu Okončanu situaciju koja pokazuje finalni iznos na koji Izvođač ima pravo po ugovoru. Ugovarač ili njegov ovlašćeni predstavnik i Izvođač će potpisati finalnu Okončanu situaciju u znak prihvatanja pune i finalne vrednosti izvedenih radova po ugovoru i odmah će dostaviti potpisan primerak Nadzornom organu. Međutim, finalna Okončana situacija neće obuhvatiti sporne iznose, koji su predmet pregovora, rasprave, arbitraže ili parnice.

The Supervisor shall issue to the Contracting Authority or to its duly authorized representative, and to the Contractor, the final statement of account showing the final amount to which the Contractor is entitled under the contract. The Contracting Authority or its duly authorized representative and the Contractor shall sign the final statement of account as an acknowledgement of the full and final value of the work implemented under the contract and shall promptly submit a signed copy to the Supervisor. However, the final statement of account shall not include amounts in dispute which are the subject of negotiations, conciliation, arbitration or litigation.

51.4. Okončana situacija potpisana od strane Izvođača radova predstavljaće pisanu saglasnost Ugovaraču, potvrđujući da total u Okončanoj situaciji predstavlja potpuno i finalno poravnanje novčanih potraživanja Izvođača po ugovoru, izuzev iznosa koji su predmet pregovora, rasprava, arbitraže ili parnice. Međutim, ovakvo poravnanje će imati dejstvo samo nakon isplate dugovanja prema Izvođaču radova po Okončanoj situaciji i nakon što je Izvršna garancija opisana u članu 15 vraćena Izvođaču radova.

The final statement of account signed by the Contractor shall constitute a written discharge of the Contracting Authority confirming that the total in the final statement of account represents full

and final settlement of all monies due to the Contractor under the contract, other than those amounts which are the subject of amicable settlement, arbitration or litigation. However, such discharge shall become effective only after any payment due in accordance with the final statement of account has been made and the performance guarantee referred to in Article 15 has been returned to the Contractor.

51.5. Ugovarač neće biti odgovoran Izvođaču radova za bilo koji slučaj ili predmet koji može nastati iz ili u vezi sa ugovorom ili izvođenjem radova, ukoliko Izvođač radova nije uključio potraživanje u tom smislu u svoj nacrt Okončane situacije.

The Contracting Authority shall not be liable to the Contractor for any matter or thing whatsoever arising out of, or in accordance with, the contract or execution of the works, unless the Contractor shall have included a claim in respect thereof in his draft final statement of account.

Član / Article 52 – Direktna plaćanja podizvođačima / Direct payments to sub-contractors

52.1. Kada Nadzorni organ primi zahtev od podizvođača, propisno opravdan u skladu sa članom 7, u smislu da Izvođač još uvek nije ispunio svoje finansijske obaveze prema podizvođaču, Nadzorni organ će upozoriti Izvođača da ili plati podizvođaču, ili da ga obavesti o razlozima zbog kojih plaćanje ne treba da bude izvršeno. Ukoliko ovakvo plaćanje ne bude izvršeno, niti budu navedeni razlozi u okviru perioda upozorenja, Nadzorni organ može, pošto se uverio da su radovi izvedeni, overiti, a Ugovarač platiti dug koji potražuje podizvođač iz sume koju još uvek duguje Izvođaču. Izvođač će ostati u potpunosti odgovoran za rad u pogledu koga je direktno plaćanje izvršeno.

When the Supervisor receives a claim from a sub-Contractor duly approved under Article 7 to the effect that the Contractor has not met his financial obligations so far as the sub- Contractor is concerned, the Supervisor shall give notice to the Contractor either to pay the sub-Contractor or to inform him of the reasons why payment should not be made. Should such payment not be made, or reasons not be given within the period of notice, the Supervisor may, after satisfying himself that the work has been carried out, certify, and the Contracting Authority shall meet the debt claimed by the sub-Contractor out of the sums remaining due to the Contractor. The Contractor shall remain entirely responsible for the work in respect of which direct payment has been made.

52.2. Ukoliko Izvođač da odgovarajuće razloge za odbijanje plaćanja celine ili dela duga koji podizvođač potražuje, Ugovarač će isplatiti podizvođaču samo one sume koje nisu sporne. Iznosi koje potražuje podizvođač, a u vezi kojih je Izvođač dao odgovarajuće razloge za odbijanje plaćanja, biće plaćeni od strane Ugovarača jedino nakon što su strane došle do prijateljskog rešenja spora, nakon odluke arbitraže ili nakon što je Nadzorni organ propisno obavešten o sudskoj odluci.

If the Contractor gives adequate reasons for refusing to meet all or part of the debt claimed by the sub-contractor, the Contracting Authority shall only pay to the subcontractor such sums as are not in dispute. Sums claimed by the sub-Contractor in respect of which the Contractor has given adequate reasons for his refusal to pay shall be paid by the Contracting Authority only after the parties have come to an amicable settlement, or after the decision of an arbitrating authority or after a judgment of a court has been duly notified to the Supervisor.

52.3. Direktna plaćanja podizvođačima neće preći vrednost usluga pruženih od strane podizvođača za koje traže plaćanje, a po ugovornim cenama; vrednost po ugovornim cenama će biti izračunata ili procenjena na osnovu predmera i predračuna, cenovnika ili pregleda sveobuhvatne paušalne cene.

Direct payments to sub-contractors shall not exceed the value at contract prices of the services performed by the sub-contractors for which they request payment; the value at contract prices shall be calculated or assessed on the basis of the bill of quantities, the price schedule or the breakdown of the lump sum price.

52.4. Direktna plaćanja podizvođačima će biti izvršena u potpunosti u nacionalnoj valuti zemlje u kojoj se ugovor realizuje, ili delom u nacionalnoj valuti, a delom u stranoj valuti, u skladu sa ugovorom.

Direct payments to sub-contractors shall be made entirely in the national currency of the country in which the contract is performed, or partly in such national currency and partly in foreign currency, in accordance with the contract.

52.5. U slučajevima kada se plaćanja prema podizvođaču vrše u stranoj valuti, ona će biti kalkulisana u skladu sa članom 56. Ona neće dovesti ni do kakvog povećanja ukupnog iznosa plativog u stranoj valuti predviđenog ugovorom.

Where direct payments to sub-contractors are made in foreign currency, they shall be calculated in accordance with Article 56. They shall not result in any increase in the total amount payable in foreign currency, as stipulated in the contract.

52.6. Odredbe člana 52 primenjivaće se pod uslovom poštovanja zakonskih regulative primenljivih u skladu sa članom 54, u vezi prava na isplatu kreditora koji su korisnici prenosa kredita ili kolateralnog jemstva.

The provisions of Article 52 shall apply subject to the requirements of the law applicable by virtue of Article 54 concerning the right to payment of creditors who are beneficiaries of an assignment of credit or of a collateral security.

Član / Article 53 – Zakasnela plaćanja / Delayed payments

53.1. Nakon isteka roka utvrđenog članom 27.1, Dobavljač može, u roku od dva meseca od kašnjenja isplate, potraživati kamatu na kašnjenje po reeskontovanoj stopi koju primenjuje emisiona institucija zemlje Ugovarača, ukoliko se plaćanje vrši u nacionalnoj valuti, na prvi dan meseca u kom je istekao rok, plus 7 procentnih poena. Kamata za zakasnelu isplatu će biti obračunata za vreme koje protekne između datuma roka za isplatu (isključujući taj dan) i datuma zaduženja računa Ugovarača (uključujući i taj dan) Ukoliko je rok za plaćanje koji je dat u članu 44.3 istekao, Izvođač će ostvariti prava na kamatu izračunatu srazmerno broju dana kašnjenja i stopi specificiranoj u Specijalnim uslovima, a koja podleže maksimalnom periodu koji je takođe tu naveden. Izvođač će imati pravo na ovakvo plaćanje bez uticaja na bilo koje drugo pravo ili pravni lek po ugovoru. U slučaju finalne Okončane situacije, kamata za zakasnela plaćanja će biti izračunata na dnevnoj bazi, po stopi takođe određenoj Specijalnim uslovima.

Once the time-limit referred to in Article 44.3 of the General Conditions has expired, the Contractor shall upon demand, submitted within two months of receiving late payment, be entitled to late-payment interest: at the rediscount rate applied by the central bank of the beneficiary country if payments are in the currency of that country; at the rate applied by the European Central Bank to its main refinancing transactions in euro, as published in the Official Journal of the European Union, C series, if payments are in euro, on the first day of the month in which the time-limit expired, plus three and a half percentage points. The interest shall be payable for the time elapsed between the expiry of the payment deadline and the date on which the Contracting Authority's account is debited.

53.2. Svako kašnjenje plaćanja duže od 120 dana od isteka perioda navedenog u članu 53.1 daće Izvođaču pravo bilo da ne izvrši ugovor, bilo da ga raskine.

Any default in payment of more than 120 days from the expiry of the period laid down in Article 53.1 shall entitle the Contractor either not to perform the contract or to terminate it.

Član / Article 54 – Plaćanja trećoj strani / Payments to third parties

54.1. Svi nalozi za plaćanje trećim stranama mogu biti realizovani jedino nakon asignacije (prenosa potraživanja) u skladu sa članom 6. Ugovarač mora biti obavešten o ovakvoj asignaciji.

All orders for payments to third parties may be carried out only after an assignment made in accordance with Article 6. The assignment shall be notified to the Contracting Authority.

54.2. Obaveštenje o korisniku asignacije biće isključiva odgovornost Izvođača.

Notification of beneficiaries of the assignment shall be the sole responsibility of the Contractor.

54.3. U slučaju pravno obavezujuće zabrane koja se odnosi na imovinu Izvođača, a koja utiče na plaćanje iznosa na koji Izvođač ima pravo po ugovoru, bez uticaja na vremenski limit dat u članu 53, Ugovarač će imati na raspolaganju period od 30 dana, počevši od dana kada je primio obaveštenje o definitivnom uklanjanju prepreka za plaćanje, da nastavi plaćanja prema Izvođaču.

In the event of a legally binding attachment of the property of the Contractor affecting payments due to him under the contract, without prejudice to the time limit laid down in Article 53, the Contracting Authority shall have 30 days, starting from the day when it receives notification of the definitive lifting of the obstacle to payment, to resume payments to the Contractor.

Član / Article 55 – Zahtevi za dodatna plaćanja / Claims for additional payment

55.1. Ukoliko po ugovoru postoje okolnosti za koje Izvođač smatra da mu daju pravo na dodatno plaćanje, on će:

a) ukoliko namerava da zatraži bilo kakva dodatna plaćanja, o svojoj nameri Nadzorni organ, ili će u roku od 15 dana od saznanja o pomenutim okolnostima zatražiti to pravo, navodeći svoje razloge; i

b) podneti potpun i detaljan izveštaj o svom zahtevu, čim to osnovano bude izvodljivo, ali ne kasnije od 60 dana od datuma ovakvog zahteva, izuzev ukoliko sa Nadzornim organom nije drugačije dogovoreno. U slučaju da se Nadzorni organ složi sa rokom drugačijim od navedenih 60 dana, dogovoreni rok će u svakom slučaju zahtevati da takav izveštaj bude podnet najkasnije na dan podnošenja nacрта Okončane situacije. Izvođač će nakon toga u najkraćem roku predati sve dodatne podatke koje Nadzorni organ može razumno zatražiti u svrhu procene opravdanosti zahteva.

If under the contract there are circumstances which the Contractor considers entitle him to additional payment, the Contractor shall:

(a) if he intends to make any claim for additional payment, give to the Supervisor notice of his intention or make such claim within 15 days after the said circumstances become known to the Contractor, stating the reason for his claim; and

(b) submit full and detailed particulars of his claim as soon as it is reasonably practicable, but no later than 60 days after the date of such notice, unless otherwise agreed by the Supervisor. In case the Supervisor agrees to another deadline than the said 60 days, the agreed upon deadline will in any event, require that such particulars shall be submitted no later than the date of submission of the draft final statement of account. The Contractor shall thereafter promptly submit such further particulars as the Supervisor may reasonably require assessing the validity of the claim.

55.2. Kada je Nadzorni organ primio potpun i detaljan izveštaj o svim elementima zahteva Izvođača koje je tražio, on će, bez uticaja na odredbe člana 21.4, nakon odgovarajuće konsultacije sa Ugovaračem i, u slučajevima kada je to prikladno Izvođačem, odrediti da li Izvođač ima pravo na dodatno plaćanje i o tome obavestiti ugovorne strane.

When the Supervisor has received the full and detailed particulars of the Contractor's claim that he requires, he shall, without prejudice to Article 21.4, after due consultation with the Contracting Authority and, where appropriate, the Contractor, determine whether the Contractor is entitled to additional payment and notify the parties accordingly.

55.3. Nadzorni organ može da ospori bilo koji zahtev za dodatna plaćanja koji nije u skladu sa zahtevima člana 55.

The Supervisor may reject any claim for additional payment which does not comply with the requirements of Article 55.

Član / Article 56 – Krajnji datum / End date

Obaveze plaćanja HELP-a po ovom ugovoru prestaće najkasnije 18 meseci nakon isteka perioda realizacije zadataka, ukoliko ugovor nije raskinut u skladu sa ovim Opštim uslovima. U slučaju kofinansiranja, ovaj datum će biti preciziran u Specijalnim uslovima.

The payment obligations of the HELP under this Contract shall cease at most 18 months after the end of the period of implementation of tasks, unless the contract is terminated in accordance with these General Conditions. In the event of co-financing, this date shall be laid down in the Special Conditions.

PRIMOPREDAJA RADOVA I ODGOVORNOST ZA DEFEKTE / ACCEPTANCE AND DEFECTS LIABILITY

Član / Article 57 – Opšti principi / General principles

57.1. Kontrola radova od strane Nadzornog organa sa namerom da se uradi privremena ili završna primopredaja radova će se održati u prisustvu Izvođača. Njegova odsutnost ne treba da predstavlja prepreku ovoj kontroli radova, ukoliko je Izvođač pozvan da prisustvuje u obavezujućoj formi najmanje 30 dana pre početka kontrole.

Verification of the works by the Supervisor with a view to provisional or final acceptance shall take place in the presence of the Contractor. The absence of the Contractor shall not be a bar to verification on condition that the Contractor has been summoned in due form at least 30 days prior to the date of verification.

57.2. Ukoliko vanredne okolnosti učine nemogućim da se utvrdi stanje radova, ili pak na neki drugi način nastavi sa njihovim prijemom u toku perioda koji je utvrđen za privremenu ili završnu primopredaju radova, Nadzorni organ objekta je dužna da da izjavu koja potvrđuje takvu nemogućnost uz ako je to moguće prethodnu konsultaciju sa Izvođačem radova. Kontrola radova treba da se izvrši, a izjava o prihvatanju ili odbijanju radova izda od strane Nadzornog organa u roku od 30 dana od dana prestanka situacije koja je to prethodno onemogućavala. Ni u kom slučaju Izvođač radova ne sme podržavati takve okolnosti u smislu izbegavanja svoje obaveze da predstavi radove u obliku koji je odgovarajuć za njihovo prihvatanje.

Should exceptional circumstances make it impossible to ascertain the state of the works or otherwise proceed with their acceptance during the period fixed for provisional or final acceptance, a statement certifying such impossibility shall be drawn up by the Supervisor after consultation, where possible, with the Contractor. The verification shall take place and a statement of acceptance or rejection shall be drawn up by the Supervisor within 30 days following the date on which such impossibility ceases to exist. The Contractor shall not invoke these circumstances in order to avoid his obligation to present the works in a state suitable for acceptance.

Član / Article 58 – Kontrola radova / Tests on completion

58.1. Radovi se neće prihvatiti ukoliko se ne izvrše propisane kontrole i testovi na teret i račun Izvođača. Izvođač je u obavezi da obavesti Nadzorni organ o datumu kada se te kontrole i testovi mogu izvesti.

The works shall not be accepted until the prescribed verifications and tests have been carried out at the expense of the Contractor. The Contractor shall notify the Supervisor of the date on which such verification and tests may commence.

58.2. Oni radovi koji ne zadovoljavaju propise i uslove ugovora ili koji u slučaju nepostojanja takvih propisa i uslova, nisu izvedeni u saglasnosti sa građevinskom praksom države u kojoj se izvode radovi, ukoliko je to potrebno, biće uništeni i ponovo izvedeni od strane Izvođača ili pak popravljeni do zadovoljenja Nadzornog organa, u suprotnom ovo se može uraditi i na zahtev Nadzornog organa o trošku Izvođača, posle slanja obavezujuće opomene Izvođaču. Nadzorni organ takođe može da zahteva od strane Izvođača da izvrši rušenje i ponovno izvođenje radova, ili pak njihovu popravku do zadovoljenja Nadzornog organa pod istim uslovima rada u kojima pod kojima su se neprihvatljivi materijali ili pak onih radova koji su se izvodili u periodu obustave radova opisanih pod Tačkom 38.

Works which do not satisfy the terms and conditions of the contract, or in the absence of such terms and conditions, which are not carried out in accordance with trade practices in the State where the works are located, shall, if required, be demolished and rebuilt by the Contractor or repaired to the satisfaction of the Supervisor, otherwise this shall be done as of right after due notice at the expense of the Contractor, by order of the Supervisor. The Supervisor may also require the demolition and reconstruction by the Contractor, or repair to the satisfaction of the Supervisor, under the same conditions of work, in which unacceptable materials have been used, or carried out in the periods of suspension provided for in Article 38.

Član / Article 59 – Delimično prihvatanje radova / Partial acceptance

59.1. Ugovarač ima pravo da koristi različite konstrukcije, delove konstrukcija ili pak delove radova koji čine deo ugovora kada su oni završeni. Pre bilo kakvog preuzimanja konstrukcija, delova konstrukcija ili delova radova od strane Ugovorne strane, neophodno je izvršiti delimično prihvatanje radova. Međutim, u slučajevima nužde, ovi radovi se mogu preuzeti i pre njihovog prihvatanja, u slučaju ako se blagovremeno obezbedi lista nezavršenih i neispunjenih radova od strane Nadzornog organa, a sa kojom su se unapred saglasili Izvođač i Ugovarač. Jednom kada je Ugovorna strana ušla u posed konstrukcije, njenog dela ili pak delova izvedenih radova, Izvođač neće više biti u obavezi da popravlja bilo kakvu nastalu štetu koja je uzrokovana na neki drugi način do loše izgradnje ili nestručnosti.

The Contracting Authority may make use of the various structures, parts of structures or sections of the works forming part of the contract as and when they are completed. Any taking over of the structures, parts of structures or sections of the works by the Contracting Authority shall be preceded by their partial provisional acceptance. However, works may in cases of urgency be taken over prior to acceptance provided an inventory of outstanding work is drawn up by the Supervisor and agreed to by the Contractor and the Supervisor beforehand. Once the Contracting Authority has taken possession of a structure, a part thereof or section of the works, the Contractor shall no longer be required to make good any damage resulting otherwise than from faulty construction or workmanship.

59.2. Nadzorni organ može na zahtev Izvođača i ukoliko priroda radova to dozvoljava, da nastavi sa delimičnim privremenim prihvatanjem radova, obezbeđujući da su konstrukcije, delovi konstrukcije ili delovi radova završeni i spremni za upotrebu kao što je opisano ugovorom.